

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 500, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

UR: 008-04; 013-04/08

**IZVJEŠTAJ
O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
NA DAN 31.12.2007. GODINE
BUDŽETA SREDNJOBOSANSKOG KANTONA**

Sarajevo, juli 2008. godine

**MENADŽMENTU
SREDNJOBOSANSKOG KANTONA**

NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

1. Obavili smo reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja **Budžeta Srednjobosanskog kantona**, (u daljem tekstu Kantona) i usklađenosti poslovanja sa zakonima i propisima, za godinu koja je završila na dan 31. decembra 2007. godine.
2. Menadžment Kantona/Vlada Kantona je odgovoran/a za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa posebnim propisima o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru, uspostavu sistema internih kontrola i usklađenosti poslovanja u Kantonu sa važećim zakonskim i drugim propisima. Naša odgovornost se svodi na izražavanje mišljenja na osnovu provedene revizije.
3. Reviziju smo obavili na osnovu ovlaštenja u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH ("Službene novine FBiH", br. 22/06) i u skladu sa revizijskim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizorskih institucija-INTOSAI ("Službene novine FBiH", br.06/01). Ovi standardi zahtijevaju da reviziju planiramo i izvršimo na način koji nam omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, te da je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim propisima.
4. Revizija je, na temelju uzoraka, ispitivala značajne transakcije, koje potvrđuju iznose u finansijskim izvještajima, ocjenu računovodstvenih načela kao i ocjenu značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja, usaglašenosti sa zakonima i propisima i ocjenu sistema internih kontrola. Smatramo da revizija koju smo izvršili pruža razumnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.
5. Po našem mišljenju konsolidovani finansijski izvještaji, po svim bitnim pitanjima istinito i objektivno, prikazuju stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2007. godine, rezultate poslovanja i izvršenja Budžeta Kantona, za godinu koja se završava na taj dan i u skladu sa posebnim propisima o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru, osim za sljedeće:
  - nisu knjigovodstveno evidentirane obaveze prema općinama nastale po osnovu izvansudske nagodbe u visini od 1.769.091 KM (tačka 5.3.2 Izvještaja);
  - potraživanja po osnovu koncesija u iznosu od 483.465 KM nisu knjigovodstveno evidentirana, niti su poštovani zaključeni ugovori o koncesiji, u dijelu vršenja geodetskog premjera eksploatisane mase, kao i u dijelu obaveznog obračuna naknade za koncesiju u visini od 0,1% od prodane vrijednosti sirovine po 1 m³ iskopane jalovine i u visini šteta napravljenih istraživanjem ili eksploatacijom na istražnom ili eksploatacijskom polju, što je utvrđeno kantonalnim Zakonom o koncesijama i Zakonom u rudarstvu (tačka 5.3.1 Izvještaja);
  - ne donošenje Programa trošenja sredstava za sve vrste poticaja, koji su propisani Zakonom o izvršavanju Budžeta Kantona, a u nadležnosti su Ministarstva šumarstva, poljoprivrede i vodoprivrede. Nije sačinjen ni Program trošenja sredstava u visini cjelokupnog iznosa prikupljenih sredstava od naknada za korištenje opće korisnih funkcija šuma i naknada za proširenu biološku reprodukciju šuma, a prema članu 60 i 61. Zakona o šumama. Izvršena su preusmjeravanja sredstava poticaja u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji iz oblasti u oblast bez saglasnosti ministra, kako je propisano Odlukom o vrstama, osnovnim kriterijima i načinu ostvarivanja novčanih potpora (tačka 5.3.1 i tačka 5.3.2 Izvještaja);
  - budžetski korisnici nisu dosljedno provodili odredbe Zakona o javnim nabavkama BiH i Uputstva o primjeni Zakona o javnim nabavkama BiH, u dijelu provođenja procedura kod nabavke roba, vršenja usluga i ugovaranja radova (tačka 5.5 Izvještaja);

- nije u potpunosti provoden nadzor nad namjenskim korištenjem tekućih transfera za koje su nadležni Ministarstvo zdravstva i socijalne politike, Ministarstvo privrede, Ministarstvo šumarstva, poljoprivrede i vodoprivrede (tačka 5.3.2 Izvještaja);
- nije u potpunosti izvršeno usklađivanje stanja sredstava i njihovih izvora iskazanih u knjigovodstvu sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH (tačka 5.6. Izvještaja).

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl. oec.

Generalni revizor

Mr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

S A D R Ž A J

IZVJEŠTAJ	1
1. UVOD	1
2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	1
3. REZIME	1
4. OSVRT NA PREPORUKE IZ PRETHODNE REVIZIJE.....	4
5. NALAZI I PREPORUKE	5
5.1 Sistem internih kontrola i nadzor nad upotrebom budžetskih sredstava.....	5
5.2 Budžet Kantona za 2007. godinu	6
5.3 Izvršenje Budžeta Kantona za 2007. godinu.....	7
5.3.1 Prihodi i primici Budžeta Kantona za 2007. godinu.....	7
5.3.2 Rashodi i izdaci Budžeta Kantona za 2007. godinu.....	9
5.3.3 Transfer Ministarstva finansija	13
5.3.4 Transfer Kantonalne uprave za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata (u daljem tekstu Kantonalna uprava).....	13
5.3.5 Transfer Ministarstva zdravstva i socijalne politike.....	14
5.3.6 Transfer Ministarstva prostornog uređenja, obnove i povratka	15
5.3.7 Transfer Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta.....	17
5.3.8 Transferi Ministarstva šumarstva, poljoprivrede i vodoprivrede	18
5.3.9 Transferi Ministarstva privrede	19
5.3.10 Tekuća rezerva	20
5.4 Finansijski rezultat	21
5.5 Javne nabavke i realizacija zaključenih ugovora.....	21
5.6 Popis imovine, potraživanja i obaveza na dan 31.12.2007. godine	23
5.6.1 Stalna sredstva	23
5.6.2 Novčana sredstva	23
5.6.3 Kratkoročna potraživanja i plasmani.....	24
6. KOMENTAR	24

IZVJEŠTAJ
O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
BUDŽETA SREDNJOBOSANSKOG KANTONA
za 2007. godinu

1. UVOD

Srednjobosanski kanton (u daljem tekstu: Kanton), kao federalna jedinica FBiH uspostavljen je Ustavom FBiH, Zakonom o federalnim jedinicama i Ustavom Kantona. Kanton svoje nadležnosti obavlja putem Skupštine i Vlade.

Funkciju kantonalne uprave vrše ministarstva, zavodi, uprave i ustanove u skladu sa Zakonom o kantonalnim ministarstvima i drugim tijelima kantonalne uprave, kojim se određuje djelokrug rukovođenja kao i druga pitanja od značaja za njihovo organizovanje i funkcionisanje. Kantonalnim ministarstvima rukovodi ministri, a radom samostalnih zavoda, uprava i ustanova rukovode direktori.

Sredstva za rad kantonalnih organa uprave i ustanova i sredstva za rad općinskih službi za upravu kojima je povjereno izvršavanje kantonalne politike i propisa utvrđuju se Budžetom Kantona. Budžetom Kantona se finansira 8 ministarstava, 4 kantonalne uprave, arhiv i zavod.

Na dan 31.12.2007. godine broj uposlenih koji su se finansirali iz Budžeta Kantona bio je 4.476, a Budžet je planiran za 4.821 uposlenog. Od ovog iznosa se na ustanove osnovnog i srednjeg obrazovanja odnosi 3.022 uposlenika, Ministarstvo unutrašnjih poslova 1.111 uposlenika i u pravosudnim institucijama 262 uposlena.

Sjedište Vlade Kantona je u Travniku, u ulici Stanična br. 43.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su konsolidovani finansijski izvještaji Budžeta Kantona za 2007. godinu i usklađenost poslovanja ministarstava i drugih budžetskih korisnika u Kantonu sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Cilj revizije finansijskih izvještaja Budžeta Kantona za 2007. godinu je pribavljanje realne osnove, da se na bazi pregleda finansijskih izvještaja i pripadajućih računa korisnika kantonalnog budžeta, u skladu sa usvojenim revizorskim standardima, izrazi mišljenje o tome da li su finansijski izvještaji pouzdani i da li bilanci u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja Budžeta, kao i da se izvrši procjena da li su rukovodioci institucija primjenjivali zakone i druge propise, koristili sredstva za odgovarajuće namjene, ocijeni finansijsko upravljanje, funkcija interne revizije i sistem interne kontrole.

Revizija je obavljena u skladu sa internim planskim dokumentima, a u periodu od sredine maja do kraja juna 2008. godine.

S obzirom da je revizija obavljena ispitivanjem na bazi uzoraka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. REZIME

Izvršenom revizijom Budžeta Kantona za 2007. godinu konstatovali smo određeni broj propusta i nepravilnosti, a u cilju otklanjanja istih dali smo slijedeće preporuke:

- *potrebno je da budžetski korisnici osiguraju potpun nadzor nad trošenjem budžetskih sredstava i da donesu Pravilnik o internim kontrolama–internim kontrolnim postupcima kako je regulisano članom 62 Zakona o budžetima u FBiH, kao i propisana akta i procedure. Donesene procedure dosljedno primjenjivati i kontinuirano dograđivati u cilju osiguranja primjene postojećih zakonskih propisa;*

- *potrebno je preispitati softversko rješenje u dijelu stvaranja uslova za knjigovodstveno evidentiranje izdataka samo do Budžetom utvrđene visine;*
- *potrebno je dosljedno primjenjivati kantonalni Zakon o koncesijama i Zakon u rudarstvu u dijelu: utvrđivanja kriterija za određivanje visine naknade za dodjelu koncesija; obaveznog obračuna naknade za koncesiju u visini od 0,1% od prodane vrijednosti sirovine po 1 m³ iskopane jalovine i u visini šteta napravljenih istraživanjem ili eksploatacijom na istražnom ili eksploatacijskom polju; vođenja adekvatnih evidencija i registra svih sklopljenih ugovora o koncesiji;*
- *potrebno je preispitati Odluku o visini naknade za dodjelu koncesija za istraživanje i eksploataciju mineralnih resursa na području Kantona, u dijelu utvrđivanja visine naknade. Dosljedno primjenjivati član 14. sklopljenih ugovora, kojim je utvrđeno da davalac koncesije vrši pregled dokumentacije eksploatisanih masa utvrđenih na osnovu geodetskog premjera kao osnove za realan obračun;*
- *izvršiti knjigovodstveno evidentiranje potraživanja nastalih po osnovu davanja prava na eksploataciju prirodnih resursa i voda u ukupnom iznosu od 483.465 KM. Obezbijediti za sve sklopljene ugovore o koncesiji instrumente osiguranja plaćanja (mjenice i bankovne garancije) i koristiti ih u slučajevima neblagovremenog plaćanja;*
- *postupiti u skladu sa članom 47. Pravilniku o knjigovodstvu budžeta u FBiH, odnosno prihode i primitke iskazivati u knjigovodstvenim evidencijama unutar obračunskog razdoblja kada su ostvareni i raspoloživi;*
- *prikupljena sredstva od naknada za korištenje opće korisnih funkcija šuma i naknada za proširenu biološku reprodukciju šuma, trošiti namjenski i u cijelosti u skladu sa članom 60 i 61. Zakona o šumama;*
- *postupiti u skladu sa odredbama Zakona o trezoru, koji je propisao centralizovani obračun i isplatu plaća za sve budžetske korisnike, a u cilju osiguranja potpunog nadzora nad obračunom i isplatom plaća na nivou Kantona kao i pravilnog i efikasnog funkcionisanja trezorskog poslovanja;*
- *postupati u skladu sa odredbama Pravilnika o unutarnjoj organizaciji Ministarstva prosvjete, kojim je predviđeno da se u Ministarstvu vrši obračun plaća za korisnike koje opslužuje Trezor (za osnovne i srednje škole);*
- *obračun i isplatu plaća vršiti na osnovu vjerodostojne dokumentacije i u skladu sa zakonskim propisima. Ocjenjivanje državnih službenika vršiti u roku utvrđenom Pravilnikom o ocjenjivanju rada državnih službenika u organima državne službe u FBiH;*
- *akte o obrazovanju komisija objavljivati u «Službenim novinama Srednjobosanskog Kantona» u skladu sa Odlukom o načinu osnivanja i visini nadoknade za rad stručnih komisija, drugih radnih tijela i komisija u upravnom postupku, koje osniva Vlada Kantona i rukovodioci kantonalnih organa državne službe te o visini nadoknade za rad u komisijama. Potrebno je da Ministarstvo prostornog uređenja, obnove i povratka i Ministarstvo šumarstva, poljoprivrede i vodoprivrede preispitaju opravdanost isplate naknada uposlenicima za poslove koji su im u opisu radnog mjesta ili Sektora, a već su predviđeni Pravilnicima o unutarnjoj organizaciji;*
- *potrebno je preispitati član 4. Odluke o načinu osnivanja komisija, koji dozvoljava rad komisija za vrijeme redovnog radnog vremena, a time dovodi u pitanje obavljanje redovnih poslova i zadataka. Također preispitati osnovanost isplate i visinu naknade po osnovu rada u Komisiji za provođenje Direktnog sporazuma u osnovnim i srednjim školama;*
- *utvrditi Normative utroška goriva za svaki službeni automobil pojedinačno i uspostaviti adekvatne evidencije u skladu sa Pravilnikom o korištenju službenih automobila. Vršiti mjesečnu kontrolu utroška goriva;*
- *za Pravilnik o utvrđivanju vlastitih prihoda, načina i rokova raspodjele Osnovne škole Travnik osigurati mišljenje Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i sporta i dosljedno primjenjivati član 3. Pravilnika;*
- *potrebno je urediti način nastanka izdataka reprezentacije u dijelu prava korištenja i visine troškova kod svih budžetskih korisnika;*
- *potrebno je da budžetski korisnici osiguraju adekvatnu evidenciju ukupnih potencijalnih obaveza Kantona. Izvršiti knjigovodstveno evidentiranje već nastalih izdataka;*

- *potrebno je osigurati evidenciju o korisnicima dopunskih prava po svim osnovama u Kriterijima za utrošak sredstava transfera za novčane pomoći i stambeno zbrinjavanje i podkriterijima utvrditi tačan iznos sredstava koji se može dodijeliti. Za isplate općinskim i kantonalnim organizacijama na ime podizanja spomen obilježja osigurati podnošenje izvještaja o utrošku sredstava;*
- *potrebno je osigurati potpunu transparentnost u dodjeli sredstava udruženjima registrovanim na kantonalnom nivou, odrediti visinu novčane pomoći;*
- *potrebno je osigurati nadzor na provođenjem Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodica sa djecom Srednjobosanskog kantona kako je to definisano članom 10 navedenog Zakona i dosljedno poštovati član 102. istog;*
- *izdatke na ime isplate naknada civilnim žrtvama rata knjigovodstveno evidentirati u budžetskoj godini u kojoj je izdatak i nastao;*
- *potrebno je da Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite dosljedno primjenjuje jedinstvene kriterije za dodjelu jednokratnih novčanih pomoći utvrđene kantonalnim Zakonom kao i kriterije za dodjelu sredstava za jačanje primarne zdravstvene zaštite te izvještaje o namjenskom utrošku istih;*
- *potrebno je osigurati zajedničku kontrolu općina i Ministarstva prostornog uređenja, obnove i povratka u većem obimu u cilju potvrđivanja namjenskog utroška sredstava;*
- *potrebno je kod izrade tenderske dokumentacije osigurati tačne podatke iz specifikacije projekata, u cilju sklapanja ugovora sa konačnim predmjerom radova te dosljedno postupati u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH, a prije potpisivanja ugovora sa izabranim najpovoljnijim ponuđačima osigurati saglasnost Vlade Kantona;*
- *potrebno je u ugovorima o sufinansiranju projektne infrastrukture definisati način i uslove plaćanja, kome se sredstva plaćaju kao i obavezu podnošenja izvještaja o utrošku sredstava, a u Odlukama o dodjeli transfera za izradu prostorno planske dokumentacije tačno utvrditi namjenu i izvještavanje o namjenskom utrošku sredstava;*
- *potrebno je dosljedno postupati u skladu sa usvojenim programima sufinansiranja visokog školstva i stipendiranja studenata te pravovremeno sklapati ugovore sa korisnicima sredstava te osigurati namjensko trošenje istih a izdatke knjigovodstveno evidentirati u budžetskoj godini u kojoj su nastali;*
- *potrebno je da se Odlukama o dodjeli transfera za institucije (sufinansiranje muzičkih škola kojima je osnivač Vlada), definiše podnošenje izvještaja o namjenskom utrošku sredstava;*
- *potrebno je da Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta dosljedno postupa u skladu sa usvojenim programima trošenja sredstava za kulturu i sport u dijelu provođenja procedura dodjele sredstava i izvještavanja, a tokom godine prije nastanka izdataka dostavljati Ministarstvu finansija zahtjeve za prestrukturiranje sredstava uz istovremenu izmjenu Programa za raspodjelu sredstava;*
- *potrebno je dosljedno primjenjivati Odluku o vrstama, osnovnim kriterijima i načinu ostvarivanja novčanih potpora u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji u dijelu zaprimanja zahtjeva za poticaje u propisanom roku. Donijeti Programe trošenja sredstava za sve vrste poticaja, koji su propisani Zakonom o izvršavanju Budžeta Kantona. Preusmjeravanja sredstava poticaja u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji iz oblasti u oblast, vršiti u skladu sa Odlukom o vrstama, osnovnim kriterijima i načinu ostvarivanja novčanih potpora tokom budžetske godine;*
- *potrebno je dosljedno primjenjivati član 5. Zakona o novčanoj potpori u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji, odnosno zahtjeve za poticaje iz Budžeta FBiH, podnositi samo za resurse koji su predviđeni u programima poticaja kantonalnog Budžeta;*
- *osigurati dosljednu primjenu Uputstva za ostvarivanje novčanih potpora u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji u dijelu kompletiranja potrebne dokumentacije i vršenja terenske kontrole a u cilju provjere opravdanosti zahtjeva za isplatu. Detaljno razraditi Uputstvo u dijelu definisanja rokova za dostavu zahtjeva po pojedinačnim proizvodnjama;*
- *potrebno je definisati način vršenja nadzora, kao i osigurati isti nad namjenskim korištenjem sredstava „Transfera općinama prema članu 62. federalnog Zakona o šumama za razvoj nerazvijenih dijelova općina“ te sklopiti ugovore sa općinama, kojima bi se regulisali međusobna prava i obaveze. Za sredstva data sa pozicije „Transfer-poticaji vodoprivredi“, definisati rokove izvođenja radova kao i osigurati nadzor nad namjenskim korištenjem sredstava;*

- *za data sredstva sa pozicije „Transfer-poticaji privredi“ i „Transfer za sufinansiranje istraživačkih radova u domeni mineralnih sirovina“, osigurati dosljednu primjenu sklopljenih ugovora u dijelu kontrole utroška sredstava, posjeta na terenu, nadziranja napretka programa te praćenja roka za implementaciju programa. Potrebno je dosljedno primjenjivati Program utroška sredstava „Transfera-poticaji privredi“ u dijelu rasporeda i namjenskog trošenja sredstava kao i izvršiti detaljnu razradu kriterija prilikom bodovanja projekata vezanih za dodjelu sredstava sa pozicije „Transfera za sufinansiranje istraživačkih radova u domeni mineralnih sirovina“;*
- *tekuću rezervu koristiti u skladu sa Zakonom o izvršavanju budžeta Kantona odnosno za hitne i nepredviđene izdatke koji se pojave tokom budžetske godine a Odlukama o korištenju tekuće rezerve osigurati izvještaje o utrošku sredstava te iste donositi pravovremeno;*
- *prilikom nabavke roba i usluga dosljedno poštivati odredbe Zakona o javnim nabavkama BiH u dijelu provođenja zakonske procedure kod: donošenja Plana nabavki, procjenjivanja vrijednosti nabavki; sačinjavanja tenderske dokumentacije; bodovanja kriterija; prijema ponuda u traženom roku; poštivanja odredbi potpisanih ugovora, planiranja i ugovaranja radova u visini odobrenih sredstava; obavještanja ponuđača u propisanom roku i podnošenja kompletnih izvještaja o izvršenim nabavkama Agenciji za javne nabavke;*
- *potrebno je izvršiti usklađivanje stanja sredstava i njihovih izvora iskazanih u knjigovodstvu sa stvarnim stanjem utvrđenih popisom u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, knjigovodstveno evidentiranje stalnih sredstava vršiti sa datumom nabavke. Ustrojiti evidenciju stalnih sredstava u prihvatljivom softverskom rješenju za sve budžetske korisnike;*
- *potrebno je kontinuirano poduzimati adekvatne mjere radi naplate potraživanja (utuženja), a u dijelu sumnjivih i spornih potraživanja na poziciji kratkoročnih plasmana izvršiti uvid u stvarnu mogućnost naplate potraživanja i postupiti po utvrđenom;*
- *na poziciji ostalih razgraničenih rashoda evidentirati rashode budućih perioda a ne redovne mjesečne izdatke civilnih žrtava rata.*

4. OSVRT NA PREPORUKE IZ PRETHODNE REVIZIJE

Na osnovu izvršene revizije konsolidovanih finansijskih izvještaja Budžeta Kantona za 2007. godinu, a u sklopu iste i provjere da li je postupljeno po preporukama datim u Izvještaju o obavljenoj reviziji za 2006. godinu, konstatovano je da **nije postupljeno po preporukama** koje se odnose na:

- uspostavljanje sistema internih kontrola jer nisu donesene propisane procedure u svrhu postizanja pouzdanog finansijskog izvještavanja i usklađenosti poslovanja sa zakonskim propisima;
- centralizaciju podataka potrebnih za obračun i isplatu plaća svih zaposlenih budžetskih korisnika u Trezoru, a u cilju pravilnog i efikasnog funkcionisanja ovog dijela trezorskog poslovanja;
- obračunavanje i isplaćivanje troškova službenih putovanja–korištenja vlastitog vozila i isplata dnevnica u zemlji u skladu sa Pravilnikom o korištenju službenih automobila za potrebe kantonalnih organa vlasti i kantonalnom Uredbom o naknadama za putne troškove;
- ne provođenje računovodstvene i finansijske kontrole na nivou resornih ministarstva i budžetskih korisnika koja je obavezna prije podnošenja zahtjeva za realizaciju u skladu sa Uputstvom o izvršenju budžeta sa jedinstvenog računa trezora;
- korištenje Tekuće rezerve u skladu sa Zakonom o budžetima FBiH i Zakonom o izvršenju budžeta Srednjobosanskog kantona za povećanje djelokruga ili nadležnosti budžetskih korisnika ili osnivanjem novih budžetskih korisnika za čije su troškove potrebna dodatna sredstva;
- realizaciju transfera za kulturu od značaja za Federaciju, kako je uređeno Zakonom o izvršenju budžeta Srednjobosanskog kantona, po osnovu utvrđenih kriterija koji se nisu poštovali, što bi istovremeno moglo potvrditi osnovanost visine izvršenih doznaka po školama a prema odlukama;
- realizaciju transfera za sport i kulturu u skladu sa Odlukama Vlade i sa obavezom izvještavanja korisnika o namjenskom utrošku doznačenih sredstava;
- vršenje nabavke roba, ugovaranja usluga i radova u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine;
- neusklađivanje popisom utvrđenog stanja sredstava i izvora sredstava i iskazanih stanja u knjigovodstvu u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta FBiH;

- ne poduzimanje mjera radi naplate sumnjivih i spornih potraživanja, kako je preporučeno u ranijim revizijama.
- ne podnošenje izvještaja o utrošku namjenskih sredstava transfera za vodoprivredu.

Preporuke po kojima se djelomično postupilo odnose se na:

- korištenje sredstava Budžeta u skladu sa Zakonom i izvršenju budžeta Srednjobosanskog kantona do utvrđene visine u tromjesečnim i mjesečnim planovima, sa obavezom dostave istih Ministarstvu finansija na način i u rokovima uređenim Zakonom o izvršenju budžeta Srednjobosanskog kantona;
- realizaciju nabavke materijala za poticaj povratku po odredbama zaključenog ugovora u dijelu vršenja nadzora isporučenog materijala, kao i osiguranja povratne informacije o namjenskoj potrošnji istog;
- ne sačinjavanje prijedloga korisnika prava sa utvrđenom visinom novčane pomoći bez jasno utvrđenih kriterija od strane Uprave za pitanja boraca i invalida obrambeno-oslobodilačkog rata;
- donošenje potpunih kriterija o utrošku sredstava za sufinansiranje stambene problematike korisnika BIZ-a u cilju transparentnog trošenja javnih sredstava.

U cijelosti je postupljeno po preporukama koje se odnose na: stvaranje obaveza prema dobavljačima na osnovu računa ili situacije u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta FBiH i realizaciju ugovora u skladu sa svim odredbama; sklapanje ugovora za sufinansiranje projekata iz namjenskih sredstava vodoprivrede sa uređenjem prava i obaveza svih učesnika u postupku; sadržaj Odluke po osnovu troškova iz tekuće rezerve sa svim elementima koje odluka o korištenju tekuće rezerve treba da sadrži u skladu sa Uputstvom o izvršenju Budžeta sa jedinstvenog računa Trezora, korištenje budžetskih sredstava u skladu sa Zakonom o budžetima FBiH i Zakonom o izvršenju budžeta Srednjobosanskog kantona do visine određene u njegovom posebnom dijelu.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1 Sistem internih kontrola i nadzor nad upotrebom budžetskih sredstava

U skladu sa važećim propisima, za uspostavu efikasnog sistema internih kontrola kod budžetskih korisnika odgovoran je menadžment. Svi ministri i direktori upravnih organizacija i ustanova odgovorni su za računovodstvo, unutrašnju kontrolu i nadzor svojih ministarstava, uprava i ustanova uključujući i potrošačke jedinice u njihovoj nadležnosti. Osim interne kontrole rukovodioci budžetskih korisnika trebaju organizovati internu reviziju koja nezavisno objektivno utvrđuje ostvarenje cjelovitih zadataka i funkcija budžetskog korisnika, upozorava na nepravilnosti i predlaže mjere za njihovo otklanjanje.

Ministarstvo finansija je zaduženo za izradu i donošenje Budžeta Kantona, izvršavanje Budžeta, i provođenja nadzora nad izvršenjem Budžeta, upravljanje novcem, vođenje jedinstvenog računa Trezora, te vođenje računovodstva. Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji Ministarstva finansija utvrđena je unutrašnja organizacija, djelokrug organizacionih jedinica, raspored poslova i radnih zadataka, opis poslova svakog radnog mjesta, ovlaštenje i odgovornosti. U sastavu Ministarstva finansija je i Odjel interne revizije koji vrši nadzor na finansijskim, materijalnim i računovodstvenim poslovanjem budžetskih korisnika koji se ogleda u ispitivanju i ocjenjivanju valjanosti i svrsishodnosti sistema internih kontrola, upravljačkih kontrola i računovodstvenog sistema budžetskih korisnika. Nakon toga izvještava ministra finansija, Vladu Kantona i rukovodioce budžetskih korisnika o rezultatima kontrola i predlaže mjere za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti.

Odjel interne revizije je tokom 2007. godine realizovao Plan i program rada koji je usvojila Vlada Kantona. Po izvršenim revizijama, sačinjeni su pojedinačni izvještaji o izvršenom nadzoru i konstatovane su nepravilnosti i dane preporuke za otklanjanje istih. Interna revizija je konstatovala da kod većeg broja budžetskih korisnika sistem internih kontrola nije na zadovoljavajućem nivou.

Budžetski korisnici su pravilnicima o unutarnjoj organizaciji utvrdili unutarnju organizaciju, djelokrug rada organizacionih jedinica, raspored poslova i radnih zadataka, opis poslova svakog radnog mjesta, ovlaštenje i odgovornosti, a predstavljaju polazni osnov za uspostavu sistema internih kontrola. Ni u 2007. godini budžetski korisnici nisu donijeli pravilnike o internim kontrolama što nije u skladu sa članom 62.

Zakona o budžetima u FBiH. Navedenim Pravilnikom trebaju se opisati svi procesi rada definisani Pravilnicima o unutarnjoj organizaciji budžetskih korisnika kroz razrađene upravljačke, administrativne i računovodstvene kontrolne postupke, kao i postupke procjene rizika, informisanja, komunikacije i nadgledanja.

Na nivou Kantona donesen je jedan manji broj internih procedura-akata čija dosljedna primjena bi osigurala namjensko trošenje budžetskih sredstava. Ne donošenje internih akata kao i ne dosljedna primjena donesenih akata, od strane budžetskih korisnika, imala je za posljedicu ne uspostavu zadovoljavajućeg nivoa kontrole trošenja odobrenih budžetskih sredstava. Posebno se ističe nezadovoljavajući nivo kontrole finansijske dokumentacije u Ministarstvo prosvjete, kulture i sporta, gdje se vrši unos podataka koji se dostavljaju iz škola a da se u Ministarstvu ne protokolišu niti likvidiraju. Nalog za unos u Glavnu knjigu Trezora je potpisan samo od strane ovlaštene osobe škole koja je dostavila dokumentaciju na knjigovodstveno evidentiranje. Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji ovog Ministarstva utvrđeno je da poslove kontrole prije unosa podataka vrši Ministarstvo odnosno Odjel za materijalno-finansijsko poslovanje.

Nisu uspostavljene adekvatne kontrole koje se odnose na: kontrolu kretanja vozila i kontrole potrošnje goriva, nepotpune kontrole troškova mobilnih telefona, stvaranje izdataka reprezentacije bez prethodno donesenih kriterija za priznavanje izdataka reprezentacije, tko može i u kojem iznosu stvarati ovaj izdatak. Isto tako, na nivou korisnika budžeta nisu propisane procedure za planiranje i realizaciju tekućih transfera, a što je imalo za posljedicu da su se isti planirali bez relevantne dokumentacione osnove i da su se realizovali bez prethodno odobrenih programa. Računovodstvene politike za kantonalne budžetske korisnike i kantonalni trezor nisu prilagođene stvarnoj organizaciji budžetskih korisnika Kantona, posebno u dijelu preciziranja vođenja poslovnih knjiga, likvidiranja finansijske dokumentacije, jedinstvenog pristupa knjigovodstvenom evidentiranju stalnih sredstava, izvještavanja korisnika sredstava o utrošku istih i nadzoru od strane resornih ministarstava.

Također, obračun i isplata naknada za prijevoz na posao i s posla u Ministarstvu privrede je vršen prema izmijenjenoj kantonalnoj Uredbi o naknadama i drugim materijalnim pravima koje nemaju karakter plaće, a da prethodno nisu izdata rješenja uposlenicima o odobravanju naknade sa izmjenom u dijelu utvrđivanja visine naknade. Revizijom je utvrđeno da Pravilnik o plaćama i naknadama plaća rukovodećih i ostalih državnih službenika, namještenika i ovlaštenih službenih lica Ministarstva unutrašnjih poslova (u daljem tekst MUP) kao i Pravilnik o plaćama i nadoknadama državnih službenika i namještenika u Ministarstvu prosvjete, znanosti, kulture i sporta, nisu usklađeni u dijelu izmjene koeficijenata namještenika i rukovodećih državnih službenika, a Vlada Kantona je u 2007. godini donijela Odluke o izmjenama i dopunama Odluka o utvrđivanju platnih razreda i koeficijenata za plaće rukovodećih i ostalih državnih službenika i namještenika u kantonalnim organima državne službe po kojima se vrši obračun plaća. Istovremeno Pravilnik o plaćama MUP-a nije usklađen ni u dijelu obračuna trajnog dodatka u iznosu od 30% od osnovne plaće svim zaposlenicima kojim se obračunava beneficirani radni staž.

Komisija za javne nabavke za potrebe ministarstava i drugih tijela uprave je donijela Interni Pravilnik o postupku Direktnog sporazuma 2006. godine, a isti je upućen Vladi Kantona na razmatranje i usvajanje u 2008. godini. Mišljenja smo da je navedeni akt trebala usvojiti Vlada kao ugovorni organ, a ne navedena Komisija.

Potrebno je da budžetski korisnici osiguraju potpun nadzor nad trošenjem budžetskih sredstava i da donesu Pravilnik o internim kontrolama–internim kontrolnim postupcima kako je regulisano članom 62 Zakona o budžetima u FBiH, kao i propisana akta i procedure. Donesene procedure dosljedno primjenjivati i kontinuirano dograđivati u cilju osiguranja primjene postojećih zakonskih propisa.

5.2 Budžet Kantona za 2007. godinu

Budžet za 2007. godinu i Zakon o izvršenju budžeta Kantona, Skupština je donijela u zakonskom roku 28.12.2006. godine. Transferi i kapitalni izdaci su planirani bez unaprijed pripremljenih programa i projekata što je imalo za posljedicu kašnjenje u realizaciji Budžeta i odstupanje od planiranih vrijednosti u okviru transfera. Tokom godine vršene su preraspodjele, nakon stvorenog izdatka, na zahtjev budžetskog korisnika ili na osnovu upozorenja Ministarstva finansija, a u nekim slučajevima Vlada kantona je za ove namjene izdvajala sredstva iz Tekuće rezerve. Iz navedenog se može zaključiti da su budžetski korisnici tokom

budžetske godine stvarali obaveze veće od budžetom odobrenih sredstava, što nije u skladu sa članom 31. Zakona o budžetima u FBiH. Postojeće softversko rješenje omogućava tokom godine stvaranje izdataka većih od raspoloživih sredstava. Naprijed navedeno kao i porast prihoda je imalo za posljedicu donošenje Rebalansa budžeta za 2007. godinu dana 22.11.2007. godine. Novi Prijedlog Rebalansa budžeta od strane Ministarstva finansija upućen je Vladi Kantona 31.12.2007. godine, kojim je Budžet Kantona planiran u visini od 144.150.000 KM prihoda koliko su predviđeni i izdaci za 2007. godinu. Vlada Kantona je 07.01.2008. godine, a Skupština 17.01.2008. godine usvojila predloženi Budžet. Ovdje se posebno ističe da Budžetom kao i njegovim Rebalansima nije predviđen suficit, a ni način pokrivanja ranije ostvarenog deficita, a što su bili dužni učiniti u skladu sa članom 17. Zakona o budžetima u FBiH.

Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršenju budžeta Kantona za 2007. godinu obaveza svih budžetskih korisnika je da u propisanim rokovima sačinjavaju i dostavljaju Ministarstvu finansija tromjesečne i mjesečne planove kao i izvršenje budžeta. Uvidom u dostavljenu dokumentaciju, utvrđeno je da većina budžetskih korisnika nije u predviđenim rokovima dostavljala tromjesečne i mjesečne planove izvršenja Budžeta, pa im je u tim slučajevima Ministarstvo finansija utvrđivalo mjesečni plan potrebnih sredstava.

Budžetom Kantona za 2007. godinu, kao i Rebalansima istoga, planirano je sljedeće:

R. br.	Opis	Budžet za 2007. godinu	I Rebalans budžeta za 2007. godinu	II Rebalans budžeta za 2007. godinu
1	2	3		4
I	Prihodi i finansiranje (II+III)	132.530.500	143.200.000	144.150.000
II	Prihodi i primici	132.530.500	143.200.000	144.150.000
III	Neraspoređeni višak prihoda i rashoda	-	-	-
IV	Izdaci	132.530.500	143.200.000	144.150.000
V	Deficit ((IV-(II+III))	-	-	-

Potrebno je preispitati softversko rješenje u dijelu stvaranja uslova za knjigovodstveno evidentiranje izdataka samo do Budžetom utvrđene visine.

5.3 Izvršenje Budžeta Kantona za 2007. godinu

5.3.1 Prihodi i primici Budžeta Kantona za 2007. godinu

U konsolidovanim finansijskim izvještajima i Izvještaju o izvršenju Budžeta za 2007. godinu, ukupno ostvareni prihodi, primici i finansiranje u 2007. godini, iskazani su u iznosu od 143.028.375 KM. Struktura iskazanih prihoda, primitaka i finansiranja sa indeksima ostvarenja u konsolidovanim finansijskim izvještajima, daje se u narednoj tabeli:

Rbr	Opis	Budžet za 2007. godinu	Izmjene i dopune Budžeta za 2007. godinu	Ostvareno u 2006. godini	Ostvareno u 2007. godini	Index 6/4	Index 6/5
1	2	3	4	5	6	7	8
	Prihodi, primici, finansiranje i višak prihoda iz 2006. godine (A)	132.530.500	144.150.000	120.114.659	143.028.375	99,22	119,07
	A. Prihodi i primici (od 1 do 4)	132.530.500	144.150.000	108.283.639	123.912.777	85,96	114,43
1.	Poreski prihodi	119.001.600	124.065.422	108.283.639	123.912.777	99,88	114,43
1.1	Prihodi od izravnih poreza	14.421.100	15.065.422	-	14.680.251	97,44	-
1.2	Prihodi od neizravnih poreza	104.580.500	109.000.000	-	109.232.526	100,21	-
2.	Neporezni prihodi	13.028.900	17.184.578	10.295.664	16.191.337	94,22	157,26
2.1	Naknade i pristojbe	5.801.600	6.104.330	-	5.475.285	89,70	-
2.2	Posebne naknade	2.048.100	2.021.090	-	1.916.923	94,85	-
2.3	Prihodi od poduz. aktivnosti i imovine	3.979.200	7.959.158	-	7.800.105	98,00	-
2.4	Novčane kazne	1.200.000	1.100.000	-	999.024	90,82	-
3.	Potpore	500.000	2.900.000	1.523.334	2.805.031	96,72	184,14
4.	Kapitalni primici	-	-	12.022	119.230	-	991,76

Kao što se vidi iz prethodne tabele, najveću stavku neporeznih prihoda čine prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine. U okviru ovih prihoda iskazani su prihodi po osnovu privatizacije u iznosu od

5.549.608 KM. Od ovog iznosa 3.189.198 KM je uplaćeno na ESCROW račun Kantona prema Odluci Vlade FBiH, za izmirenje doprinosa uposlenika u namjenskoj industriji iz ranijeg perioda. Uplata ovih sredstava je izvršena krajem godine, ali nisu stvoreni uslovi za realizaciju izdataka u toku ove budžetske godine.

Prihodi od koncesija iskazani su u iznosu od 519.617 KM, a odnose se na prihod od davanja prava na eksploataciju prirodnih resursa u iznosu od 443.016 KM i prihod od koncesije voda u iznosu od 76.601 KM.

Vlada Kantona je 2002. godine donijela Odluku o visini naknade za dodjelu koncesija za istraživanje i eksploataciju mineralnih resursa na području Kantona, prema kojoj je naknada za iskopane mineralne sirovine utvrđena u rasponu vrijednosti (npr. dolomit od 0,27 do 0,54 KM/m³). Navedenom Odlukom je utvrđeno i da će Komisija za dodjelu koncesija utvrđivati visinu naknade na osnovu kriterija donesenih od strane Ministarstva privrede. Nisu prezentirani kriteriji za utvrđivanje visine naknade za dodjelu koncesija. Članom 11. kantonalnog Zakona o rudarstvu, utvrđeno je da se nadoknada plaća u visini najmanje 3% od ukupnog prihoda ostvarenog prodajom ili bez prodaje upotrijebljene mineralne sirovine. Primjenom naprijed navedene Odluke, ne može se potvrditi da je ispoštovan ovaj član Zakona, budući da ista nije mijenjana od 2002. godine.

Ministarstvo finansija nije svojim rješenjima utvrđivalo način i rok uplate naknada od koncesija, a što je propisano članom 13. Zakona o rudarstvu. Ovo Ministarstvo je 02.03.2006. godine formiralo Komisiju za nadzor izvršenja obaveza korisnika koncesija shodno članu 23. Zakona o koncesijama. Navedena Komisija je kontrolom i pregledom knjigovodstvene dokumentacije koncesionara sačinjavala kvartalno, kao i za cijelu godinu, Zapisnik sa utvrđenim količinama prodane-iskorištene mineralne sirovine i obračunavala naknade za koncesije za svakog koncesionara, po vrstama naknada i lokalitetima. Naknade su utvrđivane prema kvartalnim izvještajima dostavljenim od korisnika koncesije, čime su prihvaćani pregledi iskopanih količina. Međutim nije vršen pregled dokumentacije eksploatiranih masa utvrđenih na osnovu geodetskog premjera kao osnova realnog obračuna, a što je propisano članom 14. potpisanih ugovora o dodjeli koncesija. Također ugovorima je utvrđeno da se pored naprijed utvrđene naknade, plaća i naknada u visini od 0,1% od prodane vrijednosti sirovine po 1 m³ iskopane jalovine i u visini šteta napravljenih istraživanjem ili eksploatacijom na istražnom ili eksploatacijskom polju na temelju rješenja Ministarstva mjerodavnog za rudarstvo za svaku godinu koncesije. Iz predočene dokumentacije, ne može se potvrditi da je resorno Ministarstvo donosilo ova rješenja niti je vršen obračun naknade po ovom osnovu.

Prema Izvještaju o radu Komisije za nadzor izvršenja obaveza korisnika koncesija, stanje duga na dan 31.12.2007. godine po osnovu naknada za istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina je bilo 388.528 KM, po osnovu zateznih kamata 64.967 KM, a dug po osnovu naknada za koncesije za korištenje vode je bio 29.970 KM. Navedena potraživanja nisu knjigovodstveno evidentirana u poslovnim knjigama, a pomoćnu evidenciju o naknadama vodi samo Komisija za nadzor.

Komisija za nadzor je prilikom obračuna naknade za koncesiju JKP "Bašbunar" u svom Zapisniku konstatovala da korisnik koncesije nije dostavio izvještaje o količinama iskorištene vode za 2007. godinu, a što je bio dužan učiniti prema sklopljenom Ugovoru.

Ministarstvo privrede nije uspostavilo adekvatnu evidenciju i registar svih sklopljenih ugovora o koncesiji, a što je bilo dužno učiniti prema članu 17. kantonalnog Zakona o koncesijama. Isto nije donijelo ni Pravilnik o zadovoljavanju uvjeta za istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina, propisan članom 15. Zakona o rudarstvu.

Ističe se da su svi koncesionari prema sklopljenim aneksima ugovora, dostavili mjenice i bankovne garancije kao instrumente osiguranja plaćanja, osim „Kamen Jajce“ d.o.o Jajce, „Duno-Lit“ d.o.o Kiseljak i „Jess“ d.o.o Busovača.

Važno je napomenuti da je većem dijelu koncesionara, sa „Transfera za sufinansiranje istraživačkih radova u domeni mineralnih sirovina“, Odlukom Vlade Kantona od 07.12.2007. godine (nakon provedenog Javnog natječaja) dodijeljen iznos poticaja za 2007. godinu.

U okviru prihoda od iznajmljivanja poslovnih prostora i ostale imovine, evidentiran je iznos od 75.000 KM, a odnosi se na prihod od zakupa po Ugovoru sklopljenom između Osnovne škole „Vitez“ i Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru dana 05.07.2007. godine. Ugovor je zaključen na period od 12 godina i 6 mjeseci počev od 01.10.2007. godine, uz mjesečnu najamninu od 500 KM. Navedenim knjigovodstvenim evidentiranjem, nerealno je uvećan prihod 2007. godine za iznos od 73.500 KM, što je suprotno članu 47. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH, prema kojem su prihodi i primici raspoloživi

kada su ostvareni unutar obračunskog perioda ili ubrzo nakon toga, kako bi se mogli koristiti za plaćanje obaveza.

Prihodi od naknada za korištenje opće korisnih funkcija šuma i prihodi od naknada za proširenu biološku reprodukciju šuma iskazani su u iznosu od 1.489.758 KM, dok su sa „Transfera-za šumarstvo“ u 2007. godini prema Programima utroška planirana i dodijeljena sredstva korisnicima u ukupnom iznosu od 725.000 KM. Za razliku od 764.758 KM nije sačinjen Program trošenja sredstava niti je prezentirana dokumentacija koja potvrđuje da su sredstva utrošena u skladu sa članom 60 i 61. Zakona o šumama.

Potrebno je dosljedno primjenjivati kantonalni Zakon o koncesijama i Zakon u rudarstvu u dijelu: utvrđivanja kriterija za određivanje visine naknade za dodjelu koncesija; obaveznog obračuna naknade za koncesiju u visini od 0,1% od prodane vrijednosti sirovine po 1 m³ iskopane jalovine i u visini šteta napravljenih istraživanjem ili eksploatacijom na istražnom ili eksploatacijskom polju; vođenja adekvatnih evidencija i registra svih sklopljenih ugovora o koncesiji.

Potrebno je preispitati Odluku o visini naknade za dodjelu koncesija za istraživanje i eksploataciju mineralnih resursa na području Kantona, u dijelu utvrđivanja visine naknade. Dosljedno primjenjivati član 14. sklopljenih ugovora, kojim je utvrđeno da davalac koncesije vrši pregled dokumentacije eksploatisanih masa utvrđenih na osnovu geodetskog premjera kao osnove za realan obračun.

Izvršiti knjigovodstveno evidentiranje potraživanja nastalih po osnovu davanja prava na eksploataciju prirodnih resursa i voda u ukupnom iznosu od 483.465 KM. Obezbijediti za sve sklopljene ugovore o koncesiji instrumente osiguranja plaćanja (mjenice i bankovne garancije) i koristiti ih u slučajevima neblagovremenog plaćanja.

Postupiti u skladu sa članom 47. Pravilniku o knjigovodstvu budžeta u FBiH, odnosno prihode i primitke iskazivati u knjigovodstvenim evidencijama unutar obračunskog razdoblja kada su ostvareni i raspoloživi.

Prikupljena sredstva od naknada za korištenje opće korisnih funkcija šuma i naknada za proširenu biološku reprodukciju šuma, trošiti namjenski i u cijelosti u skladu sa članom 60 i 61. Zakona o šumama.

5.3.2 Rashodi i izdaci Budžeta Kantona za 2007. godinu

U konsolidovanim finansijskim izvještajima i Izvještaju o izvršenju Budžeta Kantona za 2007. godinu, ukupno ostvareni rashodi i izdaci u 2007. godini, iskazani su u iznosu od 136.762.874 KM, što je u odnosu na odobreni Rebalans Budžeta od 144.150.000 KM manje za 6.265.501 KM ili 5,17 %. U odnosu na prethodnu godinu isti su ostvareni više za 16,33 %. Struktura rashoda i izdataka, iskazana u knjigovodstvenoj evidenciji i konsolidovanim finansijskim izvještajima, prikazana je u sljedećoj tabeli:

R. br.	Opis	Izmjene i dopune Budžeta za 2007. godinu	Ostvareno u 2006. godini	Ostvareno u 2007. godini	Index (5/3)
1	2	3	4	5	6
UKUPNO (A)		144.150.000	117.564.614	136.762.874	94,88
A. UKUPNO IZDACI (I+II)		144.150.000	117.564.614	136.762.874	94,88
I TEKUĆI IZDACI (a+b+c)		138.498.275	112.564.022	132.354.113	95,56
a.) Plaće i naknade i doprinosi (od 1 do 3)		84.485.689	74.484.790	83.719.047	99,10
1.	Bruto plaće , naknade i doprinosi	58.705.887	54.439.910	58.361.397	99,41
2.	Naknade troškova zaposlenih i skupštinskih zastupnika	18.677.785	13.472.008	18.343.216	98,21
3.	Doprinosi poslodavca	7.102.017	6.572.872	7.014.434	98,77
b) Izdaci za materijal i usluge (od 4 do 12)		15.056.422	12.091.462	13.443.237	89,29
4.	Putni troškovi	415.837	333.387	325.153	78,19
5.	Izdaci za energiju	3.535.900	2.832.870	3.346.361	94,64
6.	Izdaci za komunalne usluge	1.581.437	1.324.773	1.448.832	91,61
7.	Nabava materijala	1.888.856	1.619.693	1.762.149	93,30
8.	Izdaci za usluge prijevoza i goriva	906.016	765.371	799.918	88,29
9.	Unajmljivanje imovine i opreme	283.800	260.827	245.569	86,53
10.	Izdaci za tekuće održavanje	1.155.873	861.562	1.089.162	94,23
11.	Osiguranje, bankarske i usluge platnog prometa	634.540	602.589	552.142	87,00
12.	Ugovorne usluge	4.654.163	3.490.390	3.873.951	83,24
c) Ukupno tekući transferi (od 13 do 18)		38.956.164	25.987.770	35.191.829	90,34

13.	Transferi drugim nivoima vlasti	9.781.125	6.798.193	9.714.251	99,32
14.	Grantovi pojedincima	21.827.984	14.006.380	18.388.596	84,24
15.	Grantovi neprofitnim organizacijama	1.371.900	1.647.060	1.297.356	94,57
16.	Transfer javnim poduzećima	4.304.676	2.631.733	4.125.545	95,84
17.	Grantovi privatnim preduzećima		200.340		-
18.	Ostali grantovi-povrat i drugo	1.670.479	704.064	1.666.081	99,74
II KAPITALNI IZDACI (e)		5.651.725	5.000.592	4.408.761	78,00
e) Nabava stalnih sredstava (od 23 do 27)		5.651.725	5.000.592	4.408.761	78,00
23.	Nabavka šuma, zemljišta i višegodišnjih zasada	68.410	-	8.407	12,29
24.	Nabavka građevina	1.057.430	1.186.258	444.379	42,02
25.	Nabavka opreme	2.866.104	1.934.559	2.581.032	90,00
26.	Nabavka sredstava u obliku prava	5.000	143.731	3.846	76,92
27.	Rekonstrukcija i investiciono održavanje	1.654.781	1.736.044	1.371.097	82,86

Učešće pojedinačnih rashoda i izdataka u ukupno iskazanim rashodima i izdacima je sljedeće: tekući grantovi 25,73 %; plaće i naknade troškova zaposlenih sa doprinosima na plaće poslodavca 61,21 %; izdaci za nabavku stalnih sredstava 3,23 % i izdaci za materijal i usluge 9,83 %.

Tekući izdaci iskazani su u iznosu od 132.354.113 KM. Strukturu navedenih troškova čine: izdaci za plaće i naknade plaća 44,09 %, tekući grantovi 26,59 %, naknade troškova zaposlenih 13,86 %, izdaci za materijal i usluge 10,16 % i izdaci za doprinose na teret poslodavca 5,3%.

U 2007. godini **izdaci za bruto plaće i naknade plaća** iskazani su u iznosu od 58.361.397 KM i čine 44% od ukupnih tekućih izdataka Kantona.

Obračun plaća u 2007. godini se vršio na osnovu koeficijenata utvrđenih odlukama Vlade Kantona za državne službenike i namještenike, na način da se utvrđeni koeficijent množio sa osnovicom koju je, prema članu 21. Zakona o izvršavanju Budžeta Kantona za 2007. godinu, za svaki mjesec utvrđivala Vlada Kantona. Na nivou Kantona se ne vrši centralizovani obračun plaća za sve budžetske korisnike. Ministarstvo financija vrši obračun i isplatu plaća za sve korisnike, osim za niže potrošačke jedinice Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i sporta (osnovne i srednje škole) i Ministarstva pravosuđa i uprave (općinske sudove, Kantonalno tužiteljstvo i pravobranilaštvo), koji sami vrše obračun plaća, dok se unos podataka vrši u resornim ministarstvima. Navedeno je u suprotnosti sa Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji Ministarstva prosvjete, kojim je predviđeno je da isto vrši obračun plaća za korisnike koje opslužuje Trezor. Revizijom je utvrđeno da Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i sporta i Ministarstvo pravosuđa i uprave ne vrše kontrolu obračunatih plaća i naknada nižih potrošačkih jedinica. Ministarstvo unutrašnjih poslova vrši unos podataka i obračun u svojoj operativnoj jedinici.

U Kantonalnom tužiteljstvu, utvrđeno da je u oktobru 2007. godine, izvršena isplata razlike minulog rada po osnovu vojnoga staža (za četiri uposlenika 1.151 KM) za koju nisu donesena odgovarajuća rješenja o isplati. Ne može se potvrditi navedena isplata budući da prema zakonskim propisima vojni staž ne predstavlja kategoriju koja ulazi u obračun minulog rada. Obračun i isplata minulog rada sa uvećanjem za vojni staž za navedene uposlenike je nastavljen do kraja 2007. godine kao i u 2008. godini.

Općinski sud Travnik nije izvršio ocjenjivanje državnih službenika najkasnije do kraja februara tekuće godine, za proteklu godinu, shodno odredbama Pravilnika o ocjenjivanju rada državnih službenika u organima državne službe u FBiH. Rješenja o ocjenjivanju su donesena u oktobru 2007. godine. Istovremeno revizijom plaća uposlenika Ministarstva finansija, utvrđeno je da je ocjenjivanje uposlenika izvršeno krajem maja 2007. godine, kada su donesena rješenja o povećanju plaća sa retroaktivnom isplatom od 01.01.2007. godine.

Postupiti u skladu sa odredbama Zakona o trezoru, koji je propisao centralizovani obračun i isplatu plaća za sve budžetske korisnike, a u cilju osiguranja potpunog nadzora nad obračunom i isplatom plaća na nivou Kantona kao i pravilnog i efikasnog funkcionisanja trezorskog poslovanja.

Postupati u skladu sa odredbama Pravilnika o unutarnjoj organizaciji Ministarstva prosvjete, kojim je predviđeno da se u Ministarstvu vrši obračun plaća za korisnike koje opslužuje Trezor (za osnovne i srednje škole).

Obračun i isplatu plaća vršiti na osnovu vjerodostojne dokumentacije i u skladu sa zakonskim propisima. Ocjenjivanje državnih službenika vršiti u roku utvrđenom Pravilnikom o ocjenjivanju rada državnih službenika u organima državne službe u FBiH.

Prema podacima u knjigovodstvenoj evidenciji Kantona **naknade troškova uposlenih i skupštinskih zastupnika** iskazane su u iznosu od 18.343.216 KM i odnosu na prethodnu godinu su veće za 36,2%.

Najveću stavku čine naknade za topli obrok u iznosu od 10.928.703 KM, regres za godišnji odmor 2.462.716 KM, jubilarne nagrade 1.987.702 KM, trošak prijevoza na posao i s posla 1.791.214 KM i naknade za rad u komisijama 386.627 KM, čiju visinu ne možemo potvrditi obzirom da su neke isplate naknada za rad u komisijama (npr. popis stalnih sredstava u Osnovnoj školi Travnik) evidentirane na drugoj poziciji.

Odlukom o načinu osnivanja i visini nadoknade za rad stručnih komisija, drugih radnih tijela i komisija u upravnom postupku, koje osniva Vlada Kantona i rukovodioci kantonalnih organa državne službe te o visini nadoknade za rad u komisijama je utvrđen način formiranja komisija, isplata i izvještavanje o istim. Akti o obrazovanju jednog broja komisija nisu objavljeni u Službenim novinama Kantona. Od isplaćenih naknada po osnovu rada u komisijama, najveću stavku čine naknade za rad u komisijama za javne nabavke i popis stalnih sredstava i sitnog inventara. U okviru ovih naknada evidentirane su i isplate komisija za poslove stručne ocjene u postupku izdavanja urbanističkih saglasnosti, izrade odluke o provođenju prostornog plana; komisija za utvrđivanje uvjeta za izdavanje saglasnosti za krčenje šuma; komisija za izradu i donošenje pojedinačnih akata koje se odnose na izdavanje odobrenja, saglasnosti i drugih akata predviđenih zakonom i drugim propisima (izdavanje vodoprivrednih dozvola). Isplata je vršena uposlenicima za rad u komisijama za poslove koji su predviđeni Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji Ministarstava (Ministarstva prostornog uređenja, obnove i povratka i Ministarstva šumarstva, poljoprivrede i vodoprivrede).

Potrebno je naglasiti član 4. Odluke, prema kojem komisije mogu raditi izvan redovnog radnog vremena organa uprave u slučajevima koji zbog svoje složenosti i obima zahtijevaju rad koji bi onemogućio redovno obavljanje poslova, što svojim aktom procjenjuje i obavezno utvrđuje nadležni rukovodioc organa uprave. Navedeno podrazumijeva da zaposlenici poslove vezane za rad u komisijama mogu obavljati tokom radnog vremena, što dovodi u pitanje obavljanje redovnih radnih poslova i zadataka, za koje zaposlenici ostvaruju plaću i ostale naknade iz radnog odnosa.

U Osnovnoj školi Kaonik, utvrđeno je da je tokom 2007. godine vršena isplata članovima Komisije za provođenje Direktnog sporazuma, a koja je formirana Odlukom Vlade Kantona iz 2005. godine. Vlada je donijela Odluku o naknadi članovima Komisije za javne nabavke roba i usluga, za komisije koje ona imenuje. Navedena Komisija je formirana za provođenje postupaka javnih nabavki za sve osnovne škole. Ne može se potvrditi opravdanost isplata za postupke direktnog sporazuma, budući da je Komisija u svojim zapisnicima samo odobravalala račune za plaćanje već nastalih izdataka u osnovnim školama. Nije prezentirana ni dokumentacija koja potvrđuje da su provedene procedure postupka Direktnog sporazuma, prema odredbama Pravilnika o postupku direktnog sporazuma („Službeni glasnik BiH“ br.53/06). Na isti način, vršena je nabavka u srednjim školama, a članovi komisija su i uposlenici Ministarstva prosvjete.

Akte o obrazovanju komisija objavljujati u «Službenim novinama Srednjobosanskog Kantona» u skladu sa Odlukom o načinu osnivanja i visini nadoknade za rad stručnih komisija, drugih radnih tijela i komisija u upravnom postupku, koje osniva Vlada Kantona i rukovodioci kantonalnih organa državne službe te o visini nadoknade za rad u komisijama. Potrebno je da Ministarstvo prostornog uređenja, obnove i povratka i Ministarstvo šumarstva, poljoprivrede i vodoprivrede preispitaju opravdanost isplate naknada uposlenicima za poslove koji su im u opisu radnog mjesta ili Sektora, a već su predviđeni Pravilnicima o unutarnjoj organizaciji.

Potrebno je preispitati član 4. Odluke o načinu osnivanja komisija, koji dozvoljava rad komisija za vrijeme redovnog radnog vremena, a time dovodi u pitanje obavljanje redovnih poslova i zadataka. Također preispitati osnovanost isplate i visinu naknade po osnovu rada u Komisiji za provođenje Direktnog sporazuma u osnovnim i srednjim školama.

Izdaci za materijal i usluge iskazani su u iznosu od 13.443.237 KM i u odnosu na plan od 15.056.422 KM, ostvareni su sa 89,3%. Najveće stavke čine: putni troškovi 325.153 KM, izdaci za energiju 3.346.361 KM, izdaci za komunalne usluge 1.448.832 KM, nabavka materijala 1.762.149 KM, izdaci za tekuće održavanje 1.089.162 KM i ugovorene usluge 3.873.951 KM.

Izdaci za usluge prijevoza i goriva evidentirani su u iznosu od 799.918 KM. Služba za zajedničke poslove organa Kantona nije utvrdila Normative utroška goriva za svaki službeni automobil pojedinačno, a što je bila dužna učiniti prema odredbama Pravilnika o korištenju službenih automobila, koji je donijela Vlada Kantona. Također izdavanje putnih naloga i vođenje evidencije o prijedenoj kilometraži te utrošku

goriva i maziva, kao i vođenje ostalih propisanih evidencija, se ne vrši u Službi za zajedničke poslove, koja je na dan 31.12.2007. godine raspolagala sa ukupno 64 vozila.

Zbog naprijed navedenog, ne može se potvrditi da je ostvarena kontrola mjesečne potrošnje goriva za vozila u vlasništvu Vlade Kantona. Za vozila Kantonalne uprave za šumarstvo i Ministarstva unutarnjih poslova, koji su bili predmet revizije, vrši kontrola mjesečne potrošnje, ali nisu utvrđeni Normativi potrošnje. Služba za zajedničke poslove za vlastite potrebe koristi 2 službena automobila, za koja također nije predložena dokumentacija o kontroli mjesečne potrošnje goriva kao i da su putni nalozi popunjeni u skladu sa članom 7. Pravilnika (nije naveden utrošak goriva).

Na poziciji ugovorenih usluga realiziran je iznos od 3.873.951 KM i u odnosu na plan od 4.654.163 KM, ostvarenje iznosi 83,2%.

U strukturi ovih troškova najveću stavku čine izdaci za usluge po osnovu sklopljenih ugovora o djelu u neto iznosu od 1.516.845 KM, od čega se najveći dio odnosi na Ministarstvo prosvjete i niže potrošačke jedinice u iznosu od 1.103.826 KM, Ministarstvo pravosuđa-niže potrošačke jedinice 121.240 KM i MUP 176.703 KM. Uvidom u dokumentaciju vezanu za isplaćene naknade za privremene i povremene poslove u Osnovnoj školi Travnik za mjesec decembar 2007. godine, utvrđeno je da se iste odnose na poslove čišćenja sportske dvorane nakon korištenja vanjskih korisnika, godišnji popis stalnih sredstava, izrada završnog računa, izrade popisnih listi, zamjene djelatnika na bolovanju, molersko-farbarski radovi. U okviru isplaćenog iznosa, evidentirane su i isplate uposlenicima Osnovne škole za pravne i finansijske poslove izrade i nadzora nad ugovorima o iznajmljivanju školskog prostora sklopljenim u toku 2007. godine, za obračun vlastitih prihoda i praćenje plaćanja, te za poslove ugovaranja i menadžerskih poslova. Isplata je izvršena prema Pravilniku o utvrđivanju vlastitih prihoda, načina i rokova raspodjele, kojeg je donio Upravni odbor škole, a za koji nije pribavljeno mišljenje Ministarstva finansija niti Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i sporta. Utvrđeno je da nije ispoštovan član 3. navedenog Pravilnika, prema kojem je škola dužna prije potpisivanja svakog ugovora, zatražiti saglasnost resornog Ministarstva.

Kod škola, koje su bile predmet revizije (7 srednjih škola i 1 osnovna škola), utvrđeno je da se na ovoj poziciji evidentiraju izdaci po osnovu: održavanja redovne nastave i polaganja vanrednih ispita, rada u komisijama za popis, zamjene uposlenika, prekovremenog rada itd. Uz naloge za isplate nije predložena odgovarajuća dokumentacija iz koje se može zaključiti da su poslovi obavljani (npr. vanredni ispiti), kao i ukupno provedeno vrijeme u obavljanju tih poslova.

Utvrđiti Normative utroška goriva za svaki službeni automobil pojedinačno i uspostaviti adekvatne evidencije u skladu sa Pravilnikom o korištenju službenih automobila. Vršiti mjesečnu kontrolu utroška goriva.

Za Pravilnik o utvrđivanju vlastitih prihoda, načina i rokova raspodjele Osnovne škole Travnik osigurati mišljenje Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i sporta i dosljedno primjenjivati član 3. Pravilnika.

Na poziciji usluga reprezentacije evidentiran je izdatak u visini od 280.271 KM. Odlukom o trošenju sredstava za materijalne troškove Kantona definisani su iznosi reprezentacije i korisnici reprezentacije. Revizijom ovih izdataka (Ured predsjednika Vlade i Stručne službe Vlade Kantona, Ministarstvo zdravstva i socijalne politike i Ministarstvo prosvjete, obrazovanja, kulture i sporta) u ukupnom iznosu od 113.696 KM, utvrđeno je da se uz nalog za knjiženje prilažu računi bez specifikacije i naznačenog povoda nastanka istih. Ministarstvo zdravstva i socijalne politike, nije pisanim aktom definisalo pravo na korištenje i iznos reprezentacije a pravo na reprezentaciju u 2007. godini su imali ministar i pomoćnici ministra uz ograničenje 50 KM mjesečno. Ministarstvo prosvjete, obrazovanja, kulture i sporta na ovoj poziciji evidentira izdatke za nabavku materijala za spremanje hrane za potrebe održavanja nastave (ugostiteljska škola).

Potrebno je urediti način nastanka izdataka reprezentacije u dijelu prava korištenja i visine troškova kod svih budžetskih korisnika.

Prema podacima u knjigovodstvenoj evidenciji, **tekući transferi** su iskazani u iznosu od 35.191.829 KM, a planirani su u iznosu od 38.955.685 KM, što predstavlja ostvarenje od 90,34%. U odnosu na prethodnu godinu, ostvarenje je veće za 35,4%.

R. br.	Tekući grantovi	Rebalans za 2007. g.	Ostvareno u 2006. g.	Ostvareno u 2007. g.	Odstupanje (5-3)	Index (5/3)	Index (5/4)
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Skupština kantona (trans..polit.partij.)	600.000	800.000	574.286	-25.714	95,71	71,78
2.	Stručna služba Skupštine	60.000	39.650	55.850	-4.150	93,08	140,85
3.	Ured premijera Vlade	148.950	149.842	148.950	0	100,00	99,40
4.	Stručna služba Vlade	-	713.626	-	-	-	-
5.	Ministarstvo finansija	2.210.000	946.548	2.206.081	-3.919	99,82	233,06
6.	Ministarstvo pravosuđa i uprave	281.500	165.660	232.385	-49.115	82,55	140,28
7.	Ministarstvo zdrav i socijalne politike	9.822.236	7.871.305	9.733.703	-88.533	99,10	123,66
8.	Uprava za pitanja boraca i invalida odbrambeno -oslobodilačkog rata	5.870.000	3.960.117	5.857.531	-12.469	99,79	147,91
9.	Ministarstvo privrede	4.589.198	737.776	1.367.377	-3.221.821	29,80	185,34
10.	Ministarstvo obrazovanja, nauke kul. i sporta	7.992.425	5.447.102	7.972.549	-19.876	99,75	146,36
11.	Ministarstvo za poljop.šumar. i vodoprivrede	2.194.676	1.105.553	2.033.778	-160.898	92,67	183,96
12.	Ministarstvo prostornog uređenja, obn. i povr.	4.160.000	3.207.354	4.138.366	-21.634	99,48	129,03
13.	Uprava za šumarstvo	725.000	760.000	725.000	0	100,00	95,39
14.	Uprava za civilnu zaštitu	301.700	83.238	145.973	-155.727	48,38	175,37
Ukupno		38.955.685	25.987.771	35.191.829	-3.763.856	90,34	135,42

5.3.3 Transfer Ministarstva finansija

Ovaj transfer ostvaren je u visini od 2.206.081 KM ili 99,82% od planiranih sredstava. Najveći iznos odnosi se na izvršenje po sudskim presudama 1.030.885 KM; povrat pogrešno ili više uplaćenih poreza 635.196 KM; sredstva pomoći općini Dobretići 205.000 KM; prijenos sredstava tekuće rezerve 120.000 KM, pomoć općini Fojnica 100.000 KM itd.

Uvidom u dokumentaciju vezanu za povrat sredstava po sudskim presudama, utvrđeno je da je u najvećem broju slučajeva banka na osnovu sudskih presuda nalozima za izvršenje skidala sredstva sa transakcijskog računa. Ministarstvu su naknadno dostavljana rješenja o izvršenju, nakon čega je sačinjavan prijedlog odluke Vladi Kantona. Vlada je donosila predložene odluke, što znači da je naknadno osiguravana potrebna dokumentacija za isplatu sredstava. Osim ovih isplata na ovoj poziciji evidentiran je izdatak vezan za isplatu uposlenicima MUP-a po sudskoj nagodbi a po tužbama uposlenika za neisplaćene naknade za prekovremeni rad, državne praznike u periodu od novembra 2003. do novembra 2006. godine. Evidentirana je isplata po nalogu Ministarstva finansija Općini Vitez u iznosu od 342.652 KM i Općini Novi Travnik 270.893 KM na ime povrata poreza na promet proizvoda u građevinarstvu, dok je sa ostalih 10 općina Vlada postigla izvansudsku nagodbu o plaćanju u ratama, tako da je u 2007. godini otplaćeno od ukupne obaveze Kantona iznos od 460.690 KM. Preostali iznos od 1.769.091 KM nije knjigovodstveno evidentiran u poslovnim knjigama.

Provedenom revizijom utvrđeno je da Ministarstvo finansija Kantona nije osiguralo evidenciju ukupnih potencijalnih obaveza niti ima saznanja kolike su obaveze po ovom osnovu.

Potrebno je da budžetski korisnici osiguraju adekvatnu evidenciju ukupnih potencijalnih obaveza Kantona. Izvršiti knjigovodstveno evidentiranje već nastalih izdataka.

5.3.4 Transfer Kantonalne uprave za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata (u daljem tekstu Kantonalna uprava)

Na poziciji ovog transfera evidentiran je izdatak u visini od 5.857.531 KM ili 99,79% od planiranih sredstava za ove namjene. Sredstva su trošena za: novčane pomoći korisnicima boračko-invalidske zaštite 1.922.142 KM; sufinansiranje rješavanja stambene politike 1.660.000 KM; ortopedska pomagala 500.000 KM; sredstva za udruženja 436.000 KM; zdravstvenu zaštitu 362.164 KM; stipendije–školoavanje djece korisnika boračko-invalidske zaštite 289.000 KM; podizanje nadgrobnih spomenika 299.447 KM; uređenje groblja i mezarja 290.000 KM.

Članom 34. Zakona o izvršenju Budžeta Kantona utvrđen je način korištenja sredstava odobrenih na ime ostvarenja dopunskih prava korisnika boračko invalidske zaštite. Vlada Kantona je 09.02.2007. godine

donijela Program za korištenje dopunskih prava korisnika boračko invalidske zaštite, kojim su utvrđena prava, prava prvenstva, uslovi pod kojim se prava mogu ostvariti itd. Za svaki transfer Kantonalna uprava je donijela kriterije za utrošak sredstava, na osnovu kojih će se sredstva dodjeljivati i formirala je Komisiju za raspodjelu finansijskih sredstava (u daljem tekstu Komisija).

Komisija je vršila izbor korisnika i određivala visinu jednokratne novčane pomoći po namjeni (teška materijalna situacija, pomoć u liječenju, podizanje nadgrobnih spomenika, podizanje spomen obilježja i ostale novčane pomoći). Ista je predlagala isplatu sredstava za tešku materijalnu situaciju u visini od 100 KM do 1.000 KM (kako je utvrđeno Kriterijima), međutim nije predložena način utvrđivanja visine sredstava za isplatu unutar ovog raspona. Direktor Uprave je usvajao prijedlog Komisije za raspodjelu i sačinjavao rasporedni nalog za isplatu pomoći. Sa ove pozicije vršena je isplata pomoći za podizanje spomen obilježja, a za koje nije Kriterijima predviđeno izvještavanje o utrošku sredstava. Tokom revizije utvrđeno je da Kantonalna uprava nije osigurala evidenciju o datim sredstvima za ove namjene.

Potrebno je u Kriterijima za utrošak sredstava transfera za novčane pomoći i podkriterijima utvrditi tačan iznos sredstava koji se može dodijeliti. Za isplate općinskim i kantonalnim organizacijama na ime podizanja spomen obilježja osigurati podnošenje izvještaja o utrošku sredstva.

Isplata transfera za udruženja proistekla iz Odbrambeno-oslobodilačkog rata vršena je udruženjima registrovanim na kantonalnom nivou. Kriterijima je utvrđeno da se sredstva odobravaju za realizaciju programskih ciljeva i zadataka utvrđenih Statutom udruženja, a da udruženja trebaju dostavljati izvještaje o radu za proteklu godinu i programe rada za tekuću godinu. Utvrđeno je da su se sredstva doznacavala u različitim iznosima a na osnovu podnesenih zahtjeva udruženja i priložene dokumentacije. Uprava je donijela kriterije za utrošak ovih sredstava ali nije utvrđen način dodjele pojedinačne visine sredstava prema namjeni definisanoj Programom za korištenje dopunskih prava boračko-invalidske zaštite za 2007. godinu.

Potrebno je osigurati potpunu transparentnost u dodjeli sredstava udruženjima registrovanim na kantonalnom nivou i odrediti visinu novčane pomoći.

Prema usvojenom Programu za korištenje dopunskih prava korisnika boračko invalidske zaštite, transfer za stambeno zbrinjavanje vršen je na osnovu Odluke Vlade i utvrđenih kriterija. Kriterijima za utrošak ovih sredstava utvrđeno je: ko ima pravo na dodjelu ovih sredstava, potrebna dokumentacija, prioriteta u dodjeli sredstava, visina sredstava koja se dodjeljuje itd. Utvrđeno je da je Komisija predlagala isplatu sredstava za ove namjene u visini od 10.000 KM za djecu šehida i poginulih boraca bez oba roditelja, ratnim vojnim invalidima I grupe, a ostalim podnosiocima zahtjeva isplata je vršena u visini od 500 KM do 5.000 KM. Nije predložena način utvrđivanja visine sredstava u naprijed navedenom rasponu, ali je dano usmeno obrazloženje za određivanje visine isplate. Prema ovom obrazloženju, na određivanje visine dodijeljenih sredstava utiče trenutna stambena situacija, finansijsko stanje podnosioca zahtjeva, kao i da li je već ranije vršena dodjela sredstava za ove namjene. Direktor uprave je usvajao prijedlog Komisije za raspodjelu sredstava i sačinjavao rasporedni nalog za isplatu pomoći.

Kantonalna uprava nije osigurala evidenciju o korisnicima svih prava ovog transfera.

Potrebno je osigurati evidenciju o korisnicima ovih prava po svim osnovama, a u Kriterijima za utrošak sredstava ovog transfera kao i podkriterijima utvrditi tačan iznos sredstava koji se može dodijeliti.

5.3.5 Transfer Ministarstva zdravstva i socijalne politike

U ovom Ministarstvu sredstva su trošena za: beneficije socijalne zaštite 8.311.124 KM; nabavku opreme zdravstvenim ustanovama 596.000 KM; zbrinjavanje medicinskog otpada 256.237 KM; prijenos sredstava vjerskim ustanovama 185.000 KM; jačanje primarne zdravstvene zaštite 248.342 KM.

Zakonom o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodica sa djecom Srednjobosanskog kantona su utvrđena prava na ostvarenje socijalne zaštite. Nadzor nad provođenjem ovog Zakona, drugih propisa i općih akata Kantona donesenih u skladu s ovim zakonom i nad stručnim radom ustanova koje osniva općina, odnosno Kanton, obavlja resorno Ministarstvo nadležno za poslove socijalne politike.

Izdaci za socijalnu zaštitu nastaju na osnovu mjesečnih zahtjeva za isplatu sredstava Centara za socijalni rad. Mjesečni zahtjevi su pregledi davanja po vrstama socijalne zaštite kao i pregledi isplata na ime brige o porodicama sa djecom. Pored ovog zahtjeva, Ministarstvo dodjeljuje iznos sredstava na ime jednokratnih

novčanih pomoći, a koje se isplaćuju preko ovih centara. Prema izjavi pomoćnika ministra, nema kriterija o utvrđivanju visine sredstava za ove jednokratne pomoći po pojedinim centrima, a Ministarstvo iskustveno (prema veličini općine i po broju korisnika ovih pomoći), određuje visinu sredstava po centru. Doznačena sredstva centri raspodjeljuju u skladu sa utvrđenim kriterijima iz naprijed navedenog Zakona. Centri za socijalni rad dostavljaju svaki mjesec izvještaj o pravdanju doznačenih sredstava po vrstama davanja, osobama kojima su sredstva doznačena ili institucijama kojima se sredstva uplaćuju za smještaj teških bolesnika. Od strane ovog Ministarstva se ne vrši kontrola utroška doznačenih sredstava.

Na ovoj poziciji evidentiran je i izdatak na ime naknada civilnim žrtvama rata prema federalnom Zakonu o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom. Utvrđeno je da faktura za decembar 2006. godine u visini od 183.140 evidentirana u 2007. godini. Isto tako faktura u iznosu od 203.618 KM za decembar 2007. godine knjigovodstveno je evidentirana kao izdatak 2008. godine, što je imalo za posljedicu prikazivanje ukupnog izdatka 2007. godine manjeg za 20.478 KM od stvarnog.

Članom 102. kantonalnog Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodica sa djecom, Ministarstvo zdravstva i socijalne politike odobrava jednokratne pomoći ustanovama socijalne zaštite, humanitarnim i nevladinim organizacijama, udruženjima građana, pojedincima i porodicama koji se nađu u teškoj socijalnoj i zdravstvenoj situaciji prema projektima od općeg društvenog interesa koji imaju socijalni karakter. Novčane pomoći se mogu odobravati jednom u toku godine do iznosa tri prosječne mjesečne neto plaće Kantona iz prethodne godine. Sredstva se mogu dodijeliti preko zajedničkog projekta nevladinog i vladinog sektora. U okviru ovih izdataka isplaćeno je 100.000 KM vjerskim ustanovama, dječjim vrtićima i ostalim ustanovama na osnovu Odluke Vlade i to za: obilježavanje vjerskih praznika 45.000 KM za župe katoličke crkve, vrtića i ustanova za djecu sa posebnim potrebama, 50.000 KM za međžlise islamske zajednice i 5.000 KM za parohije pravoslavne crkvene opštine. Utvrđeno je da vjerske ustanove, dječji vrtići i ostale ustanove nisu dostavili projekte predviđene Zakonom, a sredstva su dodijeljena na osnovu podnesenih zahtjeva.

Na osnovu pojedinačnih odluka Vlade, koje je predlagalo ovo Ministarstvo, isplaćeno je 629.500 KM na ime jednokratnih pomoći pojedincima, udruženjima građana, ustanovama i humanitarnim organizacijama ukupne vrijednosti. Prema kantonalnom Zakonu, odluke o odobravanju jednokratnih pomoći mogu donositi centri za socijalni rad i ovo Ministarstvo. Ministarstvo nema kriterije za dodjelu ovih sredstava, niti korisnici tih sredstava dostavljaju izvještaje o utrošku istih.

Potrebno je osigurati nadzor na provođenjem Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodica sa djecom Srednjobosanskog kantona kako je to definisano članom 10 navedenog Zakona.

Izdatke na ime isplate naknada civilnim žrtvama rata knjigovodstveno evidentirati u budžetskoj godini u kojoj je izdatak i nastao.

Dosljedno poštovati član 102. kantonalnog Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodica sa djecom.

Potrebno je da Ministarstvo dosljedno primjenjuje jedinstvene kriterije za dodjelu jednokratnih novčanih pomoći utvrđene kantonalnim Zakonom.

Članom 29. Zakona o izvršenju Budžeta za 2007. godinu je utvrđeno da na prijedlog Ministarstva, Vlada Kantona donosi odluke o izdvajanju sredstava za jačanje primarne zdravstvene zaštite. Uvidom u predočenu dokumentaciju, utvrđeno je da je Vlada donijela dvije Odluke, prema kojima su odobrena sredstva domovima zdravlja na području Kantona za nabavku opreme ili izvođenje radova. Domovima zdravlja su odobreni različiti iznosi sredstava, a tokom revizije nisu predočeni kriteriji za raspodjelu sredstava. Utvrđena je obaveza dostave izvještaja o utrošku korisnika sredstava resornom Ministarstvu, koji nisu dostavljeni.

Potrebno je osigurati kriterije za dodjelu sredstava za jačanje primarne zdravstvene zaštite kao izvještaje o namjenskom utrošku istih.

5.3.6 Transfer Ministarstva prostornog uređenja, obnove i povratka

Sredstva su trošena za: poticaj povratka prognanih, obnovi i razvoju 3.598.366 KM; izradu prostorno-planske dokumentacije 250.000 KM; obilježavanje minskih polja i deminiranje 100.000 KM.

Budžetom za 2007. godinu na poziciji transfera poticaja povratku, obnovi i razvitku predviđeno je 3.000.000 KM od čega se 2.000.000 KM odnosi na isporuku građevinskog materijala korisnicima pomoći u obnovi stambenih jedinica, a 1.000.000 KM za projekte infrastrukture. Zakonom o izvršenju budžeta za 2007. godinu utvrđeno je da se navedena sredstva koriste prema propisima i programima koje donosi Vlada Kantona na prijedlog resornog Ministarstva.

Vlada Kantona je donijela Odluku o usvajanju programa raspodjele sredstava sa utvrđenim iznosima sredstava po općinama, a projekti infrastrukture su naknadno utvrđeni na prijedlog resornog ministra uz saglasnost premijera Vlade. Provedena je procedura izbora najpovoljnijih ponuđača u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH, nakon čega su sklopljeni ugovori za isporuku materijala ukupne vrijednosti 1.926.294 KM. Uvidom u ispostavljene fakture isporučenog materijala utvrđeno je da su općine vršile spravljanje otpremljenih količina, a nakon toga potpisale iste. Računsku kontrolu tačnosti ispostavljene fakture nije vršilo Ministarstvo, ali je na terenu u saradnji sa općinama vršilo kontrolu isporuke materijala kod manjeg broja povratnika o čemu je sačinjavan zapisnik. U zapisnicima nije naznačeno da je bilo prigovora na isporuku.

Potrebno je osigurati zajedničku kontrolu općina i Ministarstva u većem obimu u cilju potvrđivanja namjenskog utroška sredstava.

Premijer Vlade Kantona i ministar ovog ministarstva su 03.08.2007. godine donijeli Odluku o raspodjeli sredstava za projekte infrastrukture. Javnim pozivom sa pretkvalifikacijom izvršen je izbor najpovoljnijih ponuđača i Komisija je ministru predložila najpovoljnije ponuđače 07.09.2007. godine. Sa izabranim najpovoljnijim ponuđačem (za LOT-1 i LOT 4) ugovor je sklopljen 03.10.2007. godine, dok je Vlada Kantona dala saglasnost za zaključivanje ugovora 24.10.2007. godine. Uvidom u tendersku dokumentaciju vezanu za količine radova i stvarno ugovorene vrijednosti, utvrđeno je da ima odstupanja. U slučaju sklopljenog ugovora za izvođenje radova za LOT 4, utvrđeno je da je ugovor sklopljen sa ponuđačem, a prema tenderskoj dokumentaciji koju je ponuđač izmijenio (povećao količine radova), za dodatnih 8.686 KM na jednom projektu. U ovom slučaju ne može se potvrditi dosljedna primjena Zakona o javnim nabavkama, s obzirom da izmjenu tenderske dokumentacije može vršiti samo ugovorni organ. Pored ovog projekta, naknadno su sačinjena dva aneksa ugovora na ostala dva projekta iz ovog LOT-a ukupne vrijednosti od 14.337 KM, kojim su povećane količine radova kao u prethodnom slučaju.

Potrebno je kod izrade tenderske dokumentacije osigurati tačne podatke iz specifikacije projekata, u cilju sklapanja ugovora sa konačnim predmjerom radova te dosljedno postupati u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH, a prije potpisivanja ugovora sa izabranim najpovoljnijim ponuđačima osigurati saglasnost Vlade Kantona.

Odlukom o raspodjeli sredstava Rebalansa za projekte infrastrukture (07.12.2007. godine) utvrđeno je da se za osam općina dodjeljuju sredstva u visini od 375.000 KM na ime sufinansiranja projekata. Uvidom u sklopljene ugovore o sufinansiranju sa općinama i to: sanacija sportske dvorane u općini Vitez 75.000 KM; izrada projekta puta Pečuj 62.000 KM i Potočani 13.000 KM, nisu definisani način i uslovi plaćanja, kome se sredstva plaćaju, niti obaveza podnošenja izvještaja o utrošku sredstava. Isplata je izvršena na osnovu Zapisnika o izvršenim radovima i ovjerenih faktura izvođača radova od strane općine.

Potrebno je u ugovorima o sufinansiranju definisati način i uslove plaćanja, kome se sredstva plaćaju kao i obavezu podnošenja izvještaja o utrošku sredstava.

Na poziciji transfera za posebne namjene na osnovu Odluke Vlade za izradu prostorno planske dokumentacije na području ovog Kantona općinama Jajce, Gornji Vakuf, Dobretići i Kreševo u ukupnom iznosu od 120.000 KM. Odlukom Vlade nije predviđen nadzor nad trošenjem sredstava niti obaveza izvještavanja o namjenskom utrošku istih. U okviru ovog transfera evidentirana je iznos od 150.000 KM za obilježavanje minskih polja i razminiranje po općinama. Sredstva su doznačena Međunarodnom fondu za razmatranje i pomoć žrtvama mina i nije predviđena obaveza izvještavanja o namjenskom utrošku sredstava.

Potrebno je da se Odlukama o dodjeli transfera sa tačno utvrđenom namjenom, definiše i izvještavanje o namjenskom utrošku sredstava.

5.3.7 Transfer Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta

U okviru ovog transfera za sufinansiranje: visokog obrazovanja i stipendiranja studenata utrošeno je 2.913.170 KM; prijevoz učenika 800.000 KM; za osnovne muzičke škole kojima je osnivač Kanton 841.992 KM; kulturu 594.017 KM; sport 594.000 KM; KŠC OŠ „Petar Barbarić“ 588.492 KM; KŠC SS „Petar Barbarić“ 501.000 KM; „Elči Ibrahim-pašina“ medresa 436.992 KM; izgradnju gradskih sportskih terena 200.000 KM.

Zakonom o izvršenju budžeta za 2007. godinu utvrđeno je da se sufinansiranje visokog školstva i stipendiranje studenata vrši na osnovu Programa koji donosi Vlada Kantona na prijedlog resornog Ministarstva. Vlada Kantona je 28.06.2007. godine donijela Odluku o akontativnoj isplati sredstava za sufinansiranje visokog školstva i institucija visokog obrazovanja za 2007. godinu dok je 06.09.2007. godine donijela Odluku o raspodjeli sredstava u 2007. godini u visini od 2.700.000 KM. Sveučilišta koja se sufinansiraju iz ovih sredstava, bila su dužna dostaviti finansijski plan za 2007. godinu kao i Odluke mjerodavnih tijela o donošenju istih. Sa istim je trebalo sklopiti ugovore sa utvrđenim međusobnim pravima i obavezama. Sveučilište u Mostaru je dostavilo Odluku o usvajanju finansijskog plana i finansijski plan za 2007. godinu dok je ugovor sklopljen tek 31.12.2007. godine nakon isteka budžetske godine. Sa Univerzitetom u Tuzli sklopljen je ugovor 14.11.2007. godine ali nije predöčen finansijski plan Univerziteta ni odluka o usvajanju finansijskog plana. Ugovor sa JU „Studentski centar“ Sarajevo sklopljen je 06.12.2007. godine, dok su fakture o izvršenim uslugama tokom godine pristizale i plaćane, što znači da je prije potpisivanja ugovora stvaran izdatak. Utvrđeno je da je u 2007. godini isplaćen dio računa u visini od 41.865 KM za usluge JP Studentskog centra Sarajevo a izvršene u 2006. godini.

Potrebno je dosljedno postupati u skladu sa usvojenim programima trošenja sredstava te pravovremeno sklopiti ugovore sa korisnicima sredstava te osigurati namjensko trošenje istih a izdatke knjigovodstveno evidentirati u budžetskoj godini u kojoj su nastali.

Na poziciji Transfera za institucije evidentirani su izdaci na osnovu Odluke Vlade o sufinansiranju osnovnih i srednjih škola kojima je osnivač Kanton. Odlukom o dodjeli sredstava nije predviđeno podnošenje izvještaja o utrošku istih a isplata je vršena na osnovu utvrđenih mjesečnih tranši. Vlada Kantona je svojom Odlukom utvrdila sufinansiranje muzičkih škola (četiri) s tim da se iz ovog transfera pokrivaju troškovi plaća i materijalni troškovi u visini od 51%. Također, Odlukama nije predviđeno izvještavanje o namjenskom utrošku sredstava, a niti nadzor od strane Ministarstva.

Potrebno je da se Odlukama o dodjeli transfera za institucije definiše podnošenje izvještaja o namjenskom utrošku sredstava.

Odlukom Vlade od 04.12.2007. godine sa pozicije „Transfer za pedagoški zavod“ odobrena je isplata u visini od 145.000 KM za korisnike: Mješovita srednja škola „Travnik“ 120.000 KM i Zavod za školstvo Mostar 25.000 KM. Sredstva za naprijed navedenu školu su doznačena na ime plaćanja troškova grijanja. Prema izvavi ovlaštene osobe, Pedagoški zavod nije formiran ni tokom 2007. godine.

Potrebno je sredstva trošiti za namjene za koje su i predviđena, a za nepredviđene izdatke koristiti sredstva Tekuće rezerve.

Za isplatu sredstava transfera za kulturu i sport u skladu sa Zakonom o izvršenju budžeta za 2007. godinu Vlada Kantona je (za kulturu 13.02. a za sport 10.3.2007. godine) donijela Odluku o usvajanju Programa za raspodjelu sredstava. Članom 2. pomenutih programa utvrđeno je da se sredstva dodjeljuju najviše dva puta godišnje sa utvrđenim maksimalnim iznosima uz određene uslove. Članom 3. utvrđeno je tromjesečno izvještavanje Vlade Kantona od strane Ministarstva o dinamici raspodjele sredstava. Nije predöčena dokumentacija koja potvrđuje dosljednu primjenu usvojenih programa u dijelu provođenja procedura dodjele sredstava, kao i tromjesečnog izvještavanja Vlade o dinamici dodjele sredstava. Nije predöčena ni dokumentacija o uspostavljenoj evidenciji registrovanih institucija kojima su sredstva mogu i kome su sredstva dodijeljena. Ministarstvu je 04.01.2008. godine odobren zahtjev za preraspodjelu sredstava, koja je izvršena nakon isteka budžetske godine. Usvojenim programima utroška je bilo predviđeno po 600.000 KM za oba ova transfera, utrošeno je po 594.000 KM, ali nisu izvršene izmjene i dopune programa. Na kraju godine Rebalansom budžeta stvarni izdatak je evidentiran kao planiran.

Odjel za unutrašnju reviziju Ministarstva finansija je izvršio internu reviziju utroška sredstava transfera za sport o čemu je sačinjen izvještaj, u kojem su navedene nepravilnosti vezane za nedosljednu primjenu Zakona o sportu, Programa raspodjele sredstava. Ministarstvo nije poduzelo aktivnosti po ovom Izvještaju.

Potrebno je dosljedno postupati u skladu sa usvojenim programima trošenja sredstava u dijelu provođenja procedura dodjele sredstava i izvještavanja, a tokom godine prije nastanka izdataka dostavljati Ministarstvu finansija zahtjeve za prestrukturiranje sredstava uz istovremenu izmjenu Programa za raspodjelu sredstava.

5.3.8 Transferi Ministarstva šumarstva, poljoprivrede i vodoprivrede

Ovi transferi iskazani su u iznosu od 2.758.778 KM, a odnose se na poticaj poljoprivrednoj proizvodnji 1.732.763 KM, poticaj šumarstvu 725.000 KM, izdvajanja za vodoprivredu u iznosu 301.015 KM.

Vlada Kantona je donijela Odluku o vrstama, osnovnim kriterijima i načinu ostvarivanja novčanih potpora u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji. Navedenom Odlukom je utvrđen iznos od 730.000 KM za poticaje po vrstama poticaja, iznosu poticaja po resursima i vremenu realizacije. Odlukom je definisano da zahtjeve za poticaje zaprimaju općinska tijela uprave mjerodavna za poslove poljoprivrede (do konca jula 2007. godine), a kantonalno ministarstvo izdaje rješenja o ispunjavanju uvjeta. Ministarstvo je donijelo Uputstvo za ostvarivanje novčanih potpora u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji u 2007. godini, kojim je definisan način ostvarenja potpora, postupci ostvarenja, uslovi, potrebna dokumentacija i rokovi. Ministarstvo kontroliše opravdanost sredstava zahtjeva za isplatu potpora i opseg traženih sredstava u skladu sa Uputstvom za ostvarivanje potpora, pojedinačno za sve vrste potpora. Poticaj za primarnu poljoprivrednu proizvodnju je nakon usvojenog Rebalansa ostvaren u iznosu od 745.054 KM, a da nisu izvršene Izmjene i dopune Programa.

Iz prezentirane dokumentacije, ne može se potvrditi da je sva dokumentacija zaprimljena u propisanom roku, jer općinske službe nisu protokolisale predmete, već su je prosljeđivali kantonalnom Ministarstvu. U poglavlju II tačka 2. Uputstva je utvrđeno da kandidati podnose zahtjeve za ostvarenje potpore općinskoj službi u roku koji je propisan za svaku proizvodnju. Međutim Uputstvo nije definisalo pojedinačane rokove podnošenja zahtjeva po proizvodnji.

Nije donesen Program trošenja sredstava za „Transfer-poticaji poljoprivredi (interventna sredstva) u iznosu od 23.470 KM, kao ni Program za zaštitu zdravlja bilja, umjetno osjemenjivanje, nadoknada (ublažavanje šteta) u ukupnom iznosu od 90.000 KM, a što su bili dužni učiniti prema Zakonu o izvršenju budžeta Kantona za 2007. godinu.

Uvidom u Godišnji Izvještaj o radu Ministarstva šumarstva, poljoprivrede i vodoprivrede, utvrđeno je da su po pojedinim vrstama podrške ostvarena značajna odstupanja, odnosno izvršena su preusmjeravanja iz oblasti u oblast, a da prethodno nisu izvršene Izmjene i dopune Odluke. Odjeljenje poljoprivrede Ministarstva je 14.12.2007. godine uputilo dopis ministru šumarstva, poljoprivrede i vodoprivrede za davanje saglasnosti na izvršena preusmjeravanja novčanih sredstava iz oblasti u oblast. Nije prezentirana saglasnost ministra na već izvršena preusmjeravanja podsticaja i utrošena sredstva.

Tokom 2007. godine donesena je samo Odluka o izmjenama Odluke o vrsti, osnovnim kriterijima i načinu ostvarivanja novčanih potpora u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji, prema kojoj je smanjen iznos poticaja za napredno poljoprivredno gazdinstvo (sa 8.000 na 4.000 KM), a iz Plana rasporeda novčanih podrški brisani su poticaji za industrijski krompir i heljdu (predviđeno 48.000 KM). Dato je usmeno obrazloženje da se navedeni poticaji brišu iz razloga što se potiču iz Budžeta Federacije BiH, što je u suprotnosti sa članom 5. Zakona o novčanoj potpori u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji, kojim je predviđeno da se sredstva iz Budžeta FBiH raspoređuju po kantonima na osnovu postotnog udjela pojedinih resursa u kantonima ili na razini Federacije, uz uvjet da je kantonalnim budžetom predviđeno sudjelovanje kantona u potpori resursima koji su predviđeni u programima poticaja Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva. Uvidom u Godišnji Izvještaj ministarstva, utvrđeno je da su sredstva dodijeljena iz Budžeta FBiH za poticaj resursima koji kantonalnim Budžetom nisu poticani (ovčje i kozje mlijeko, proizvodnja pšenice i raži, krmno i industrijsko bilje, sjemenski krompir, zasnivanje voćnjaka).

„Zenička industrija mlijeka“ Zenica, kod obračuna novčane podrške za kravlje mlijeko za I i II kvartal 2007. godine, nije ispoštovala Uputstvo u dijelu dostave potrebne dokumentacije Ministarstvu i to: ugovori o isporuci mlijeka proizvođača sa registriranim otkupljivačem, fakture za isporučene količine mlijeka i kopije

zdravstvenih kartona krava, a isplata je izvršena u iznosu od 49.927 KM. Navedena dokumentacija je dostavljena naknadno prilikom obračuna poticaja za III kvartal 2007. godine. Utvrđeno je da kantonalno Ministarstvo prije isplate ovog poticaja nije izvršilo terensku kontrolu u cilju provjere opravdanosti zahtjeva za isplatu, propisanu kantonalnim Uputstvom.

Za dodjelu sredstava „Transfera za šumarstvo“ u iznosu od 500.000 KM, Vlada Kantona je donijela dvije Odluke (26.10.2007. godine i 17.01.2008. godine) o prihvaćanju Programa utroška sredstava sa pozicije „Transfer općinama prema članu 62. federalnog Zakona o šumama za razvoj nerazvijenih dijelova općina“. Općinama Kantona sredstva se dodjeljuju po osnovu ostvarenog prihoda prodajom drvnih sortimenata u vrijednosti drveta upotrijebljenog za vlastite potrebe kao i prihoda ostvarenog prodajom sekundarnih šumskih proizvoda koji je Šumsko privredno društvo „Srednjobosanske šume“ ostvarilo na području svake od općina. Programom utroška sredstava utvrđena je obaveza nadzora nad namjenskim korištenjem sredstava, ali ne i način vršenja nadzora. Nisu sklapani pojedinačni ugovori sa općinama kojima bi se regulisala međusobna prava i obaveze niti je prezentirana dokumentacija koja potvrđuje da je izvršen nadzor nad namjenskim korištenjem datih sredstava iz Programa za 2007. godinu.

Programom utroška sredstava sa pozicije „Transfer-poticaji vodoprivredi“ u iznosu od 360.000 KM, koji je usvojila Vlada Kantona 01.08.2007. godine, nije utvrđen nadzor niti izvještavanje korisnika sredstava o utrošku. Pojedinačnim odlukama Vlade, utvrđeno je da od naprijed navedenog iznosa, 250.000 KM će se realizirati direktno ugovaranjem radova sa dobavljačima (uz primjenu Zakona o javnim nabavkama), a preostalih 110.000 KM izdvajaju se općinama, sa kojima su potpisani ugovori. U ugovorima nisu definisani rokovi realizacije radova.

Potrebno je dosljedno primjenjivati Odluku o vrstama, osnovnim kriterijima i načinu ostvarivanja novčanih potpora u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji u dijelu zaprimanja zahtjeva za poticaje u propisanom roku. Donijeti Programe trošenja sredstava za sve vrste poticaja, koji su propisani Zakonom o izvršavanju Budžeta Kantona. Preusmjeravanja sredstava poticaja u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji iz oblasti u oblast, vršiti u skladu sa Odlukom o vrstama, osnovnim kriterijima i načinu ostvarivanja novčanih potpora tokom budžetske godine.

Potrebno je dosljedno primjenjivati član 5. Zakona o novčanoj potpori u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji, odnosno zahtjeve za poticaje iz Budžeta FBiH, podnositi samo za resurse koji su predviđeni u programima poticaja kantonalnog Budžeta.

Osigurati dosljednu primjenu Uputstva za ostvarivanje novčanih potpora u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji u dijelu kompletiranja potrebne dokumentacije i vršenja terenske kontrole, a u cilju provjere opravdanosti zahtjeva za isplatu. Detaljno razraditi Uputstvo u dijelu definisanja rokova za dostavu zahtjeva po pojedinačnim proizvodnjama.

Potrebno je definisati način vršenja nadzora, kao i osigurati isti nad namjenskim korištenjem sredstava „Transfera općinama prema članu 62. federalnog Zakona o šumama za razvoj nerazvijenih dijelova općina“ te sklopiti ugovore sa općinama, kojima bi se regulisali međusobna prava i obaveze.

Za sredstva data sa pozicije „Transfer-poticaji vodoprivredi“, definisati rokove izvođenja radova kao i osigurati nadzor nad namjenskim korištenjem sredstava.

5.3.9 Transferi Ministarstva privrede

Odnose se na „Transfer-poticaji privredi“ u iznosu od 1.167.377 KM i „Transfer za sufinansiranje istraživačkih radova u domeni mineralnih sirovina“ u iznosu od 200.000 KM.

Vlada Kantona je donijela Odluku o prihvaćanju Programa utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava sa pozicije „Transfer-poticaji privredi“ u iznosu od 1.200.000 KM, koji je razvrstan u 5 LOT-ova. U Programu utroška je za svaki LOT navedena svrha projekta, kriteriji za izbor projekta te vrsta organizacije kojoj se može dodijeliti poticaj.

Stručna komisija je 10.10.2007. godine sačinila Zapisnik o izboru sa prijedlozima korisnika poticaja po LOT-ovima i utvrđenim vrijednostima (rasponima) u KM za dodjelu prema osvojenom broju bodova. Utvrđeno je da svi predlagači projekata koji su dostavili traženu opću dokumentaciju iz Natječaja su dobili sredstva poticaja bez obzira na osvojeni broj bodova. Visina poticaja je ovisila o osvojenom broju bodova, s

tim da su korisnicima poticaja, sredstva dodijeljena bez obzira što npr. od 10 traženih kriterija su ispunjavali 5 ili 6 kriterija (za ostale su dobivali 0 bodova). Sa korisnicima sredstava sredinom novembra 2007. godine su sklopljeni pojedinačni ugovori u kojima nije definisan rok implementacije programa. Uvidom u preuzete Programe-projekte, utvrđeno je da veći dio također ne sadrži rok implementacije, čime nisu stvoreni uslovi za ispunjenje svih ugovorenih obaveza. Nije prezentirana dokumentacija koja potvrđuje da je Ministarstvo privrede, u skladu sa sklopljenim ugovorima, vršilo kontrolu utroška sredstava, što podrazumijeva posjete na terenu, nadziranje napretka programa te praćenja roka za implementaciju programa.

Za sredstva dodijeljena za ove namjene u 2006. godini nisu prezentirani izvještaji o utrošku sredstava kao ni zapisnici Komisije za nadzor i praćenje o kontroli utroška.

U okviru ovog transfera evidentirana je isplata 10.000 KM Turističkoj zajednici Srednjobosanskog kantona na osnovu Odluke Vlade Kantona od 31.12.2007. godine za nabavku kancelarijske i prezentacijske opreme za kancelarije u Jajcu i Kiseljaku. Navedena sredstva su dodijeljena mimo Javnog natječaja, tako da korisnici sredstava nisu ni dostavili programe-projekte tražene Javnim natječajem. S obzirom na naprijed navedeno, ne može se potvrditi transparentnost u dodjeli sredstava niti namjensko korištenje sredstava ovog transfera za navedeni iznos, kao i da je zadovoljen kriterij „značajnost za ravnomjerniji razvoj Kantona“.

Za dodjelu sredstava „Transfera za sufinansiranje istraživačkih radova u domeni mineralnih sirovina“ Vlada Kantona je donijela Odluku o prihvaćanju Programa utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava. Formirana je Komisija koja je raspisala Javni natječaj i utvrdila kriterije za dodjelu sredstava. Uvidom u sačinjeni Zapisnik Komisije, utvrđeno je da su u razmatranje uzete i ponude podnesene nakon utvrđenog roka za dostavu. Sredstva poticaja korisnicima su dodijeljena u iznosu ovisno o ukupnom broju bodova.

Utvrđeno je da kriteriji: kvalitet projekt, vrijednost projekta kao i nova geološka istraživanja su uopštenog karaktera i nisu dovoljno razrađeni tako da se ne može potvrditi bodovanje za navedene kriterije. Nije prezentirana dokumentacija koja potvrđuje da je Ministarstvo privrede u skladu sa sklopljenim ugovorima vršilo kontrolu utroška sredstava, što podrazumijeva posjete na terenu, nadziranje napretka programa te praćenja roka za implementaciju programa.

Za data sredstva sa pozicije „Transfer-poticaji privredi“ i „Transfer za sufinansiranje istraživačkih radova u domeni mineralnih sirovina“, osigurati dosljednu primjenu sklopljenih ugovora u dijelu kontrole utroška sredstava, posjeta na terenu, nadziranja napretka programa te praćenja roka za implementaciju programa.

Potrebno je dosljedno primjenjivati Program utroška sredstava „Transfera-poticaji privredi“ u dijelu rasporeda i namjenskog trošenja sredstava.

Potrebno je izvršiti detaljnu razradu kriterija prilikom bodovanja projekata vezanih za dodjelu sredstava sa pozicije „Transfera za sufinansiranje istraživačkih radova u domeni mineralnih sirovina“.

5.3.10 Tekuća rezerva

Tekuća rezerva iskazana je u okviru rashoda i izdataka po budžetskim korisnicima i za namjene za koje su odobrene. Rebalansom Budžeta Kantona za 2007. godinu planirana je Tekuća rezerva u iznosu od 1,04% izdataka Budžeta, odnosno 1.499.160 KM. Prema Izvještaju o izvršenju Budžeta Kantona, Tekuća rezerva je iskazana u iznosu od 1.499.521 KM, od čega se na tekuću rezervu Vlade Kantona odnosi 1.229.581 KM, premijera Kantona 149.940 KM i ministra finansija 120.000 KM.

Ova sredstva su dodjeljivana za različite namjene, tako da se ne može u potpunosti potvrditi da su se koristila za namjene određene Zakonom o izvršenju Budžeta Kantona za 2007. godinu, odnosno za hitne i nepredviđene izdatke koji se pojave tokom budžetske godine. Od navedenog iznosa ističemo potpore pojedincima 113.300 KM, vjerske institucije 68.000 KM, kultura 20.550 KM; sport 73.700 KM, sufinansiranje Pravnog fakulteta u Vitezu 20.000 KM, potpora za održavanje Sajma sira „Vlašić 2007“ 12.000 KM, odvetničke usluge 16.440 KM, vršenje nadzora nad izvođenjem građevinskih radova 2.965 KM, jačanje primarne zdravstvene zaštite 18.000 KM, porez na promet nekretnina 95.000 KM, naknade za rad komisijama u iznosu od 13.730 KM. Nakon okončanja budžetske godine, Vlada je donijela Odluke o korištenju tekuće rezerve 09.01.2008. godine (Javna ustanova Bolnica Travnik 100.000 KM, Hrvatska bolnica „Dr.fra Mato Nikolić“ 100.000 KM i potpora Općini Fojnica 100.000 KM), u kojima je utvrđena

obaveza izvještavanja korisnika sredstava o utrošku budžetskih sredstava. Nije prezentirana dokumentacija koja potvrđuje da su korisnici sredstava dostavili izvještaje o utrošku doznačenih sredstava. Ističemo da je Vlada Kantona nakon isteka budžetske godine donosila odluke o korištenju tekuće rezerve.

Tekuću rezervu koristiti u skladu sa Zakonom o izvršavanju budžeta Kantona odnosno za hitne i nepredviđene izdatke koji se pojave tokom budžetske godine a Odlukama o korištenju tekuće rezerve osigurati izvještaje o utrošku sredstava te iste donositi pravovremeno.

5.4 Finansijski rezultat

Prema prezentiranim konsolidovanim finansijskim izvještajima Budžeta za 2007. godinu iskazano je ostvarenje prihoda i primitaka u odnosu na rashode i izdatke, kako slijedi:

R. br.	Opis	Rebalans Budžeta za 2007 godinu	Ostvareno u 2006 godini	Ostvareno u 2007 godini	Index (5/3)
1	2	3	4	5	6
A. Prihodi, primici, finansiranje i neraspoređeni višak prihoda (I+II)					
		144.150.000	120.114.659	143.028.375	99,22
I Prihodi, primici i finansiranje (1+2+3)					
		144.150.000	120.114.659	143.028.375	99,22
1.	.Porezni i neporezni prihodi	141.250.000	118.579.303	140.104.114	99,19
2.	Prihodi i primici od prodaje imovine	-	12.022	119.230	-
3.	Tekući grantovi	2.900.000	1.523.334	2.805.031	96,72
II Neraspoređeni višak prihoda iz prethodog perioda					
		144.150.000	117.564.615	136.762.874	94,87
B Rashodi i izdaci (1+2)					
		138.498.275	112.564.023	132.354.113	95,56
1.	Tekući izdaci	138.498.275	112.564.023	132.354.113	95,56
2.	Rashodi i izdaci za nabavku stalne imovine	5.651.725	5.000.592	4.408.761	78,00
C Višak ostvarenih prihoda i primitaka u odnosu na rashode i izdatke (I-B)					
		-	2.550.044	6.265.501	-
D Višak nererealizovanih prihoda i primitaka u odnosu na rashode i izdatke (A-B)					
		-	2.550.044	6.265.501	-

Kao što se vidi iz naprijed navedene tabele, ostvareni prihodi i primici ostvareni u visini od 143.028.375 KM i nisu utrošeni u cjelokupnom iznosu u budžetskoj godini u kojoj su ostvareni. Razlika između ostvarenih prihoda i primitaka i rashoda i izdataka u visini od 6.265.501 KM je u konsolidovanom bilansu stanja iskazana na poziciji neraspoređenog viška rashoda nad приходima, čime je ukupno iskazan deficit na dan 31.12.2006. godine (10.617.780 KM) smanjen na iznos od 4.348.565 KM na kraju 2007. godine. Za navedena knjigovodstvena evidentiranja nije predočena relevantna dokumentacija (Odluka Vlade i Skupštine Kantona) o načinu pokrića deficita iz ranijeg perioda, odnosno rasporeda suficita ostvarenog u 2007. godini.

5.5 Javne nabavke i realizacija zaključenih ugovora

Vlada Kantona je donijela Plan nabavki za potrebe budžetskih korisnika Kantona za 2007. godinu, u kojem su navedene pojedinačne nabavke roba i usluga, ali bez utvrđene vrijednosti. Radi se o nabavkama energenata, kancelarijskog materijala, servisiranje i održavanje vozila, nabavka i isporuka goriva, računarske opreme. Navedene nabavke je provodila Komisija za javne nabavke za potrebe ministarstava i drugih tijela uprave, a formirana je Rješenjem Vlade Kantona od 11.04.2005. godine. Revizijom je utvrđeno da su tokom 2007. godine provedene procedure nabavke za robe i usluge, koje nisu planirane prethodno navedenim Planom nabavki. Osim ovih nabavki, Vlada je davala saglasnost na pojedinačne planove nabavki Ministarstava, koje nisu obuhvaćene zajedničkim Planom nabavki. Vrijednost pojedinačnih nabavki roba i usluga, na početku postupka nabavke, nije procijenjena od strane ugovornog organa, a što se zahtijeva članom 6. Zakona o javnim nabavkama BiH, a opredjeljuje vrstu postupka koji će se provesti. Utvrđeno je da kod provedenih otvorenih postupaka, tenderska dokumentacija ne sadrži jasne i odgovarajuće informacije, utvrđene članom 13. Zakona o javnim nabavkama i članom 10. Uputstva o primjeni Zakona o javnim nabavkama BiH.

Kod provedene nabavke i isporuke lož ulja, goriva, nafte i naftnih derivata, u Obavještenju o javnoj nabavci nije određen krajnji rok za prijem ponuda, niti je naznačeno datum i mjesto otvaranja ponuda, ograničenje u pogledu mjesta i vremena isporuke, što nije u skladu sa članom 11. Uputstva o primjeni

Zakona, koji propisuje tačan sadržaj Obavještenja. Kod nabavke goriva, nafte i naftnih derivata, svi ponuđači dobili za kriterij „cijena“ maksimalan broj bodova, mada je jedan ponuđač imao nižu prosječnu cijenu po vrstama goriva od ostalih. Navedeno nije utjecalo na konačan izbor jer je ponuđač sa najnižom cijenom dostavio ponudu samo za Općinu Bugojno, za koju je izabran kao najpovoljniji. Kod izbora za Općinu Busovača, jedan od ponuđača je imao veći ukupan broj bodova od ponuđača, sa kojim je sklopljen ugovor.

Predmet revizije je bio postupak izbora najpovoljnijeg ponuđača za nabavku kancelarijskog namještaja putem konkurentskog zahtjeva za potrebe Kantonalne uprave za šumarstvo. Utvrđeno je da su od tri pristigle ponude, dvije ponude zaprimljene nakon isteka roka za dostavu, a jedna od njih je izabrana za najpovoljniju.

Kod izbora ponuđača za izgradnju obalnog AB stuba u koritu rijeke Bile, sa pozicije transfera za vodoprivredu, proceduru izbora je provelo Ministarstvo šumarstva, poljoprivrede i vodoprivrede. Uvidom u dokumentaciju, utvrđeno je da je jedna ponuda (bez datuma) naslovljena na Općinu Travnik, a ne na Ministarstvo. Nije prezentirana ni dokumentacija o datumu zaprimanja ostalih ponuda. Komisija je sačinila Zapisnik o izboru i dala preporuku za najpovoljnijeg ponuđača dana 20.11.2007. godine, u Ugovor je već sklopljen bio 30.10.2007. godine. Vlada Kantona je donijela Zaključak 06.12.2007. godine kojime je ovlastila ministra da može potpisati Ugovor.

Kod provedene nabavke-izrade fisibiliti studije „Hidroenergetskog iskorištenja rijeke Vrbas“, ponude su zaprimljene 06. odnosno 07.12.2007. godine a Zapisnik o otvaranju i prihvatanju ponuda po pozivu je sačinjen 28.11.2007. godine. Sa najpovoljnijim ponuđačem ugovor je sklopljen 28.12.2007. godine a Vlada Kantona je donijela Zaključak 31.12.2007. godine kojim je ovlastila ministra da može potpisati Ugovor. Sklopljenim ugovorom je utvrđeno da će se plaćanje izvršiti po ispostavljenoj situaciji-računu, te da će se naručiocu ispostaviti dvije situacije. Ispostavljena je situacija 31.12.2007. godine na ugovoreni iznos, s tim da avansno plaćanje nije bilo ugovoreno. Ugovorom je definisan rok završetka radova 15 dana od dana zaključenja ugovora, a Studija je tek okončana u aprilu 2008. godine.

Kod izrade „Projekta sanacije lijeve obale Vrbasa“, Ministarstvo šumarstva, poljoprivrede i vodoprivrede je provelo konkurentski postupak i Komisija je dala prijedlog da se za najpovoljnijeg ponuđača prihvati ponuda ponuđača, koja je najpribližnija odobrenim sredstvima za ove namjene utvrđenim Programom utroška. Ministarstvo i Općina Jajce su sklopili Ugovor dana 28.12.2007. godine sa ovim ponuđačem na odobreni iznos a ne na iznos iz ponude. U prilogu Ugovora je Privremena situacija za izvedene radove, na osnovu koje je izvršeno knjigovodstveno evidentiranje izdatka. Uvidom u Privremenu situaciju i specifikaciju izvedenih radova, utvrđeno je da je smanjen obim i količina radova u odnosu na ponudu, a što je suprotno članu 13. Zakona o javnim nabavkama, prema kojem samo ugovorni organ može napraviti izmjene i dopune tenderske dokumentacije pod uslovom da se one učine dostupnim zainteresiranim dobavljačima istog dana, a najkasnije 5 dana prije roka utvrđenog za prijem ponuda. Ugovorni organ u ovom slučaju nije pravio izmjene tenderske dokumentacije, a sklopljen je Ugovor za manji obim radova od predviđenog tenderskom dokumentacijom.

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju vezano za nabavku vozila u Ministarstvu unutarnjih poslova u iznosu od 583.067 KM, utvrđeno je da su dodijeljeni bodovi za kriterije koje ponuđači nisu naveli u svojim ponudama (uvjeti plaćanja i garantni rok). Isto tako kriterij „kvaliteta“ nije dovoljno razrađen, niti posebno obrazložen u Zapisniku Komisije za javne nabavke, što je dovelo do toga da su ponuđači dobili različit broj bodova za ovaj kriterij. Provedenom revizijom, utvrđeno je da Ministarstvo nije obavijestilo ponuđače u roku od sedam dana od donošenja odluke o izboru najpovoljnijeg ponuđača, što nije u skladu sa članom 38. Zakona o javnim nabavkama BiH. Odluka o izboru je donesena tek nakon slanja obavijesti ponuđačima o izvršenom izboru.

Revizijom je utvrđeno da je Komisija za javne nabavke u 2007. godini podnosila Izvještaje o nabavkama Agenciji za javne nabavke, ali samo za provedene postupke Konkurentskog zahtjeva i Direktnog sporazuma.

Iz naprijed navedenog može se zaključiti da se u postupku nabavke roba, vršenja usluga i ustupanju radova dosljedno ne primjenjuje Zakon o javnim nabavkama BiH posebno u dijelu: izrade cjelovitog plana nabavki sa procjenom vrijednosti nabavke što opredjeljuje vrstu postupka nabavke, pravilne primjene procedura Zakona, zaprimanja ponuda, arhiviranja dokumentacije i dostavljanja kompletnog izvještaja o nabavkama Agenciji za javne nabavke.

Prilikom nabavke roba i usluga dosljedno poštivati odredbe Zakona o javnim nabavkama BiH u dijelu provođenja zakonske procedure kod: donošenja Plana nabavki, procjenjivanja vrijednosti nabavki; sačinjavanja tenderske dokumentacije; bodovanja kriterija; prijema ponuda u traženom roku; poštivanja odredbi potpisanih ugovora, planiranja i ugovaranja radova u visini odobrenih sredstava; obavještanja ponuđača u propisanom roku i podnošenja kompletnih izvještaja o izvršenim nabavkama Agenciji za javne nabavke.

5.6 Popis imovine, potraživanja i obaveza na dan 31.12.2007. godine

5.6.1 Stalna sredstva

Stalna sredstva, u konsolidovanim finansijskim izvještajima i Glavnoj knjizi Trezora na dan 31.12.2007. godine, iskazani su u iznosu od 119.485.222 KM, od čega se na neotpisanu vrijednost stalnih sredstava odnosi 119.269.574 KM, a neotpisanu vrijednost dugoročnih plasmana 215.648 KM.

Vlada Kantona je donijela Odluku o godišnjem popisu sredstava i izvora kod budžetskih korisnika na dan 31.12. 2007. godine. Ministarstvo finansija, MUP, Ministarstvo pravosuđa i Ministarstvo prosvjete su formirali centralne popisne komisije s obavezom organizovanja i izvršenja popisa. Ministarstvo finansija je sačinilo Uputstvo o obavljanju popisivanja i rada popisnih komisija.

Uvidom u predočenu dokumentaciju (izvještaje centralnih popisnih komisija, pojedinačne izvještaje o izvršenom popisu-Ministarstva finansija, MUP-a, Ministarstva pravosuđa-nižih potrošačkih jedinica, Ministarstva obrazovanja-šest osnovnih i srednjih škola), utvrđeno je kao i prethodne godine, da se u skladu sa zakonskim propisima nije izvršilo usaglašavanje stanja iskazanih u Glavnoj knjizi Trezora sa stvarnim stanjima utvrđenih popisima (inventurama) na dan 31.12.2007. godine i to značajnog dijela imovine i obaveza Kantona. Navedeno se posebno odnosi na: neizvršeni popis potraživanja i obaveza (Ministarstvo obrazovanja-škole i Ministarstvo pravosuđa-niže potrošačke jedinice), dok su centralne popisne komisije preuzimala stanja potraživanja i obaveza iz knjigovodstvenih evidencija. U jednom broju škola, koje su bile predmet revizije, knjigovodstveno je evidentirana nabavka stalnih sredstava na dan 31.12.2007. godine, dok su izdaci za nabavku knjigovodstveno evidentirani kada su i nastali. Naprijed navedeno je imalo za posljedicu nepravilno obračunatu amortizaciju za sva sredstva nabavljena prije 31.12.2007. godine.

Centralne popisne komisije su predložile, a Vlada Kantona 26.02.2008. godine donijela pojedinačne odluke o: likvidiranju neupotrebljivog kancelarijskog materijala; otpisu sitnog inventara, stalnih sredstava, isknjižavanju osnovnih sredstava koja su van upotrebe, otpisu nenaplativih i zastarjelih obaveza i potraživanja, knjiženju manjka i viška novčanih sredstava, knjiženju preuzete imovine Arhiva Kantona Travnik. Na osnovu naprijed navedenih odluka, izvršeno je knjigovodstveno evidentiranje promjena na sredstvima, a da prethodno nije izvršeno fizičko uništenje stalnih sredstava i sitnog inventara, niti je formirana komisija za procjenu sredstava predloženih za uništenje. Također, revizijom je utvrđeno da se na nivou Kantona stalna sredstva ne evidentiraju u softverskom rješenju predviđenom za stalna sredstva. U Ministarstvu finansija stalna sredstva svih budžetskih korisnika se vode na tabelarnim pregledima (u Excelu), a izvršeni fizički popis sredstava se upoređuje sa naprijed navedenim tabelama. U nižim potrošačkim jedinicama Ministarstvu pravosuđa, kao i u većem broju škola, stalna sredstva se vode samo na popisnim listama odnosno nije obezbijedena zakonom propisana evidencija.

Potrebno je izvršiti usklađivanje stanja sredstava i njihovih izvora iskazanih u knjigovodstvu sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, knjigovodstveno evidentiranje stalnih sredstava vršiti sa datumom nabavke. Ustrojiti evidenciju stalnih sredstava u prihvatljivom softverskom rješenju za sve budžetske korisnike.

5.6.2 Novčana sredstva

Novčana sredstva, na Jedinstvenom računu Trezora, ostalim računima i blagajnama iznosila su na dan 31.12.2007. godine 10.960.945 KM. Stanje novčanih sredstava na transakcijskom računu u poslovnoj banci „Hypo Alpe Adra Bank“ iskazano je u iznosu od 3.862.481 KM, a na istoj banci stanje na ESCROW računu je 5.820.009 KM, a odnose se na namjenska sredstva za dokup staža uposlenika u namjenskoj industriji. Stanje na depozitnom računu u poslovnoj banci HVB „Central profit Banka“ iskazano je u iznosu od

676.621,30 KM a na računu povrata prihoda je iskazan iznos od 2.175,87 KM. Stanje na računu u poslovnoj banci „Hypo Alpe Adria Bank“ d.d. sredstava za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća je 512.986,06 KM, stanje sredstava u Hercegovačkoj banci je 74.412,26 KM, dok je stanje u blagajni bilo 9.025,07 KM. Izdvojena novčana sredstva na dan 31.12.2007. godine bila su 1.106,90 KM a devizna 2.127,62 KM.

5.6.3 Kratkoročna potraživanja i plasmani

Kratkoročna potraživanja, u knjigovodstvenim evidencijama iskazana su u visini od 417.375 KM a odnose se na potraživanja za date avanse 172.501 KM (Ministarstvo za šumarstvo, poljoprivredu i vodoprivredu, Uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove), potraživanja od kupaca 72.259 KM (MUP i Kantonalni arhiv), sumnjiva i sporna potraživanja 68.641 KM (MUP); potraživanja za bolovanje preko 42 dana 23.324 KM, potraživanja za štete 6.937 KM, ostala potraživanja 55.184 KM, potraživanja po osnovu viška rashoda 16.965 KM (Ministarstvo prosvjete) i potraživanja za pretplate poreza 1.564 KM (MUP). MUP u je u 2008. godini pokrenuo aktivnosti utuženja za sumnjiva i sporna potraživanja, čiji se rezultati mogu očekivati u narednom periodu.

Kratkoročni plasmani, u konsolidovanim finansijskim izvještajima i Glavnoj knjizi Trezora, iskazani su u iznosu od 4.257.709 KM, od čega se na sredstva od privatizacije odnosi iznos od 3.716.728,12 KM i to: Gospodarska banka 2.076.669 KM; Hercegovačka banka 1.647.738,80 KM i Hypo-banka 1.321 KM. Iznos od 605.181 KM se sastoji od kredita datih pravnim licima u iznosu od 333.911 KM i sumnjivih i spornih potraživanja u iznosu od 271.270 KM. Od navedenih iznosa 64.500 KM je ispravljeno u ranijem periodu, ali nije izvršeno knjigovodstveno isknjižavanje.

Utvrđeno je da se stanje sumnjivih i spornih potraživanja nije promijenilo u odnosu na prethodnu godinu, a po izjavi ovlaštene osobe sudski sporovi još uvijek traju. Krediti dati pravnim licima se vraćaju o čemu postoji evidencija u Ministarstvu finansija.

Potrebno je kontinuirano poduzimati adekvatne mjere radi naplate potraživanja (utuženja), a u dijelu sumnjivih i spornih potraživanja na poziciji kratkoročnih plasmana izvršiti uvid u stvarnu mogućnost naplate potraživanja i postupiti po utvrđenom.

Ostali razgraničeni rashodi u konsolidovanim finansijskim izvještajima i Glavnoj knjizi Trezora, iskazani su u iznosu od 158.228 KM, najvećim dijelom se odnose na izdatak za civilne žrtve rata za mjesec decembar 2007. godine i unaprijed plaćene troškove tehničke podrške softvera u Trezoru.

Na poziciji ostalih razgraničenih rashoda evidentirati rashode budućih perioda, a ne redovne mjesečne izdatke civilnih žrtava rata.

6. KOMENTAR

U ostavljenom roku budžetski korisnici Srednjobosanskog kantona su se putem Ministarstva finansija očitovali dopisom broj 04-14-566/08 od 28.07.2008. godine na dostavljeni Nacrt Izvještaja o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja za 2007. godinu. U navedenom očitovanjima, budžetski korisnici koji su bili predmet revizije, za jedan dio nalaza dali su obrazloženja i primjedbe na utvrđene nepravilnosti. Osnovana primjedba koja se odnosi na neevidentirani knjigovodstveni iznos obaveza prema općinama nastalih na osnovu izvan sudske nagodbe je prihvaćena i inkorporirana u konačan tekst Mišljenja i Izvještaja. Ostala obrazloženja i primjedbe nisu prihvaćeni iz razloga što nije prezentirana relevantna dokumentacija koja bi uticala na izmjenu nalaza. U očitovanjima je navedeno da je veći dio preporuka prihvaćen i da je jedan dio akata donesen sa čijom se primjenom počelo u 2008. godini.

Direktor Sektora za finansijsku reviziju
kantona i kantonalnih institucija u FBiH

Mirsada Janjoš, dipl. oec.

Voda tima:
Viši revizor, Nusreta Hadžimustafić, dipl. oec.

Član tima:
Revizor, Dijana Šutalo, dipl.oec